

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZÉRKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 97.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Péntek, május 25.

Ellenzékbe hívja Tisza a munkapártot.

— Hare a radikális választójog ellen. — A miniszterelnök visszalépése okairól. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A Nemzeti Munkapárt ma este Khuen-Héderváry Károly gróf elnökletével népes értekezletet tartott. A nagytermet zsufolásig megtöltő tagok Tisza István gróf volt miniszterelnököt érkezésekor percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták. Khuen-Héderváry Károly gróf a következő szavakkal nyitotta meg az értekezletet:

— Van szerencsém a mára összehívott értekezletet megnyitni. A miniszterelnök ur kíván szólni:

Tisza István gróf: Tisztelt barátaim! Az országgyűlés nem lévén együtt, azt hiszem itt teljesíthetem azt a kötelességemet, hogy a kormány lemondásának körülményeiről és indokairól tájékoztatást nyújtsak, másfelől minden körülmények közt itt kell teljesítenem azt a kötelességemet, hogy a párt határozatát kérjem a kormány eljárását és álláspontját és a követendő politikát illetőleg. (Helyeslés.) Mint méltóztatok tudni, abban a legkegyelmesebb királyi kéziratban, melyet őfelsége április hó végén hozzám intézett, utasította a kormányt, hogy készítse elő a népjóléti intézkedések egész sorozatát, valamint a magyar állam létfeltételeit nem érintő választójogi reformnak olyan tervezetét, melyben kifejezésre jusson a király és a nemzet hálája a háboruban hozott nagy áldozatokért. Ennek a királyi parancsnak, de saját meggyőződésünknek és saját lelkiismeretünk sugallatának is eleget téve, munkába vettük a szóban lévő feladatokat. Foglalkoztunk a kérdések egész sorozatával, amelyek hivatva lettek volna a király parancsának megfelelően kifejezésre juttatni a király és nemzet háláját a háboruban hozott áldozatokért.

Tisztelt barátaim, visszaélnék türelmetekkel, ha jelen pillanatban részletesen terjeszkném ki azokra a tervezetekre, amelyek a válsággal szoros kapcsolatban állanak. Engedjétek meg azonban, hogy legalább futó pillantást vessék azokra a kérdésekre is, melyek ezzel összefüggésben felmerültek. Természetes, hogy a legelső feladat a háború közvetlen áldozatainak, a rokkantak, özvegyek és árvák, nak felkarolása és gondozása. Ezzel szoros kapcsolatban áll az általános és állandó természetű népjóléti intézkedések egész sorozata, különösen a népegészségügy terén. Hogy egyebet ne említsek, itt van a tuberkulózis elleni küzdelem. Ezen a téren tett intézkedéseinket alapjává tettük volna egy olyan nagyarányú marandó akciónak, amely lehetővé tette volna a sikeres küzdelmet e nagy nemzeti veszedelem ellen. Itt van továbbá a gyermekvédelem kérdése, mely szoros kapcsolatban áll a hadiárvák gondozásával.

Másik nagy horderejű kérdés, mely a rokkantak ügyével van szoros kapcsolatban: a

birtokpolitika kérdése. E feladat egyik legfontosabb része megszerezni és hozzáférhetővé tenni azt a birtokot, melynek megvásárlására a hajlandóság és a képesség is megvan a népszéles rétegeiben. Ebben a tekintetben kétségtelenül előtérbe szorul a telepítés gondolata is. Már a háború kezdete óta tanulmány tárgyává tettük, hogy hol és miképp lehet megfelelő földterületet szerezni olyan feltételek mellett, melyek nem drágítják meg túlságosan a földet a revőre nézve. Módot kell nyújtani a holtkézen fekvő birtokok tulajdonosainak is arra, hogy a megfelelő módzatok mellett más alakba öltöztessék vagyonukat. A telepítési politikának nagy hátránya, hogy a nép nem szívesen hagyja el szülőföldjét és ezért lehetőleg segítségére kell lenni a népnek abban is, hogy az ország minden vidékén juthasson földbirtokhoz.

A háború által a magyar társadalomra háruló rendkívüli pénzügyi terhekről szól ezután és véleménye szerint módot lehet nyújtani arra, hogy a háborúval kapcsolatos rendkívüli pénzügyi terhek egy részét tökéletesen kifizethesse a nagybirtok földterülete egy részének átengedésével. Fel kell karolni a mezőgazdasági népességnek földbirtokkal nem bíró részét, a mezőgazdasági munkásság és eselédesség anyagi érdekeit is. Beszél ezután az ipar és az ipari munkásság helyzetének javításáról, a munkásbiztosítás rendszeréről, az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset ellen való biztosításáról. Nagy figyelmet kell fordítani a szakszervezetekre. Számolni kell a tényekkel, hogy az ipari munkásosztály a maga egész önkormányzati képességét, szervező energiáját belevitte a szakszervezetekbe és gondoskodni kell arról, hogy ennek a szabad talajból természetesen nőtt növénynek megadják a rendszeres fejlődés előfeltételeit.

(A sztrájkjog.)

Beszél ezután a munkások sztrájkjogáról és a munkás szakszervezetekről. Azt tartja, hogy a szakszervezeteket abba a helyzetbe kell juttatni, hogy felvehessék alapszabályba foglalt feladataik közé a munkások képviselőletét sztrájk esetén. Rendezni kell a sztrájkjogot, csak arra kell vigyázni, hogy a munkabeszüntetés ne járjon mások jogainak sérelmével. Azt hiszi, érdeke ez a munkásosztálynak és az egész nemzeti társadalomnak is, mert a gazdasági küzdelmeknek avatott kezekbe való juttatása egyuttal lejjebb szállítja a szükség, ok és cél nélkül kitörő sztrájkok számát.

(Meggapják a tisztviselők a segélyt.)

Beszél a tisztviselőkről, akik a háború fardalmait a magyar nemzethez méltó önfeláldozással türték el, megbirkóztak a háború

okoza lényegesen megnövekedett munkával és az óriási drágaság borzasztó követelményeivel. A kormány honorálta fokról-fokra a tisztviselők érdekeit, az utolsó lépés, amit ebben a tekintetben közvetlenül a kormány lemondása előtt elhatároztak, jelentékeny lépés előre. Nem kélti, hogy a tisztviselő osztálynak zöme nem helyesli a felháborodásnak azt a nagy és harsogó lárámáját, amelyet némelyek felidéztek. Azt hiszi, hogy az egyszerűmunkások segély, amelyet elhatároztak és amelyet lemondásuk folytán előleg alakjában ugyan, de ki fognak osztani a tisztviselők között, az óriási millióknak nagy számát emészti fel és nem marad sokkal alatta annak az összegnek, amelyet a tisztviselői egyesület kíván. Számításuk szerint a népes családok több segélyt kaptak volna, mint a tisztviselők tervezete szerint. Emelett elhatározták volna a családi pótléknak a jelenlegi összeg kétszerezésére való felemelését, a pótlék kiterjesztését. Voltak messzemenő további tervek is, amelyek összefüggtek az előléptetési viszonyok javításával, és a munkaidő megfelelő egységes szabályozásával. Nem hiszi, hogy legyen kormány vagy törvényhozás, amely bármiféle presszió hatása alatt ráhagyná magát kényszeríteni az automatikus előléptetés elvének keresztülvételére. A közszolgálati életben is kell, hogy előnyben részesítsék azokat, akik fokozott munkát végeznek, nagyobb képességgel és szorgalommal dolgoznak a hazáért. Itt is meg lehet találni a helyes középutat. A munkaidő szabályozása is egyik része e kérdésnek, a munkaidő más a periferiákon, mint a miniszteriumokban. Ezen a helyzeten változtatni kell, olyan munkaidőt kell teremteni, amely mellett a tisztviselői kar a maga munkaidejét a köz rendelkezésére bocsássa épen úgy, a hogy a társadalom többi munkásosztálya teszi, de máárésről a tisztviselők kapják is meg a megfelelő jutalmat és akkor az állam könnyebben meg is adhatja a megfelelő díjazást. Ez az egyetlen módja, amellyel utját lehet állni a lavinászerű személyzetcsaportásnak.

(A hűtlen nemzetiségiek.)

Mielőtt a válság közvetlen okára áttérne, még csak a nemzetiségi kérdéstről emlékezik meg. Nyugodt lelkiismerettel mondhatja, hogy a nem magyar ajkú polgártársak nagy zöme minden téren kivette a részét a háború szenvedéseiből és hogy a nemzetnek nincsen oka megbánni azt a nagylelkűséget, amelyet a nemlyet a nemzetiségiékkal szemben mindig tanusított. Nem szabad azonban részvétlenül el-
menni a kedvezőtlen tünetek mellett sem, mert voltak ilyenek is; egyes nemzetiségek egyes tagjai, különösen a magasabb műveltségű lelkes és tanító tagjai, akkor, amikor az ellen-

séggel közvetlenül érintkezésbe jutottak, olyan magatartást tanúsítottak, amely semmiesetre sem mutatta azt a hazafias érzületet, amelyet joggal várhattunk el az ország minden polgárától. Természetesen következik ebből az orvoslás szüksége, keresni kell azt egyrészt a büntető törvénykönyv hűtlenségre és hazaelles izgatásra vonatkozó szakaszainak lényeges szigorításával, másfelől az állam felügyeletének a nem magyar ajkú tanintézeteknél az állam közvetlen befolyásának fokozásával.

(A választójog.)

Négy évvel ezelőtt a magyar törvényhozás kiterjesztette a választójogot annyira, hogy a választók száma hatvan százalékkal emelkedett. Új társadalmi osztályok érvényesülésének ezzel tért engedtek, de az építő szabadelvűség romboló radikalizmussal szemben megköveteli az óvatosságot. Az újabb lépés tehát csak egyes a háborúval kapcsolatos intézkedésekre szorítkozhatik. Ezeket az intézkedéseket három csoportba oszthatjuk. A harctéren kitüntettek iránti hála, a területi cenzus által keletkezett hézag betöltése és az ipari munkásosztályok helyzetének javítása. Az új választási törvényben az első kérdés automatikusan rendeződik. A háború gondoskodik a legkiválóbbak politikai megjutalmazásáról, a kormány készséggel ad választójogot a vitézségi érdemeknek. A második kérdés benne volt a javaslatban, de a bizottság kihagyta annak idején azért, mert attól tartott, hogy Erdély nem magyar atku népeinek olyan rohamos érvényesülését jelentené ez, amely az ország érdekeivel ellentétes lehet. Meggyőződést szerzett arról, hogy e tekintetben aggodalomra nincsen ok. A harmadik kérdés az ipari munkásokra vonatkozik. Az új választói törvény célja volt szavazathoz juttatni az irni-olvasni tudó munkásságot, de a munkásság nem gondoskodott kellően érdekei védelméről. A legutóbbi névjegyzékből meggyőződött arról, hogy a törvény jelenlegi strukturái mellett az ipari munkások politikai érvényesülése nem éretett el. A munkakönyveket úgy kell megcsinálni, hogy azokból kitűnjön az irni-olvasni tudás s ezáltal a munkásnak ne kelljen választójoga után járnia. El kell ejteni a törvény két kritériumát, az egyik, hogy két évig kell ugyanazon szakmában dolgozni, a másik, amely megkövetelte az egy évig egy helyben lakást. Ezt a két pontot ki kell küszöbölni. Kívánatos, hogy a hadbavonulás ideje számíttassék be az ipari munkába.

A korhatárról szól ezután, amelynek leszállításába nem mehet bele. Számszerűen kimutatja, mennyivel emelné a választók számát a korhatár leszállítása. Nem akarja a közéletet felekezeti, nemzetiségi, és közjogi demagogiának kitenni. Nem akarja, hogy az intelligenciát leszorítsák vezető szerepéről, amely biztos záloga a nemzet és dinasztia kölcsönös bizalomtól áthatott együttműködésének, amely mint a háború megmutatta, legerősebb oszlopa a monarchia nagytársadalmi állásának és a dinasztia hatalmának.

(A radikális választójog ellenzéke.)

— Ennek folytán — folytatta beszédét Tisza — nem lehetünk abban a helyzetben, hogy messzebb menő javaslatokkal járjunk felső urunk elé és mivel e javaslataink öfelsége hozzájárulását meg nem nyerték, a köteleességnek egyedül előttünk álló helyes útját követtük, amidőn öfelségétől kegyelemben való felmentésünket kértük. Köteleességünk volt inkább állásunkat otthagyni, mint vállalni a felelősséget olyan alkotásért, amelyet károsnak tartunk a nemzetre és királyra egyaránt. Hűlen szolgáló volnánk hazánknak és királyunk-

nak, ha más utra léptünk volna és hűlen szolgáló volnánk hazánknak és királynak, ha meg nem próbálnánk mostani független állásunkból megállítani azt a törekvést, amely végveszélybe vinné a nemzetet

A köteleesség útja nyitva áll mindenki előtt. Akik úgy vagyunk meggyőződve, nekünk ugyanazzal az odaadó hűséggel király és háza iránt, amelyet hivatalos állásunkban tanúsítottunk, mennünk kell meggyőződésünk útján, változott helyzetünkben is. Ez a köteleesség érzet és felelősség érzet nagy feladatot hárít minden ellenzékre, béke idején is. E feladatok természetesen hatványozódnak a világháború alatt is. Azt hiszem, nem lehet aziránt kétségben senki, aki bennünket ismer, hogy bármilyen állást kelljen az új kormánnyal szemben elfoglalni, egyről biztosíthatjuk az új kormányt, arról: hogy mindazon lépéseiben, amelyek az állam ügyeinek rendes vitelet hivatnak biztosítani, amelyek a háborúnak a győzelmes békéig való véghezviteléhez szükségesek, támogatásunkra számíthat. De emellett nekünk, akiknek meggyőződésünk, hogy a választójogi radikalizmus a legnagyobb veszélyek egyike, amely az országot fenyegeti, nekünk, akik meg vagyunk győződve, hogy azt, amit csak most fiaink a harctéren pazarul kiontott vérével hűl-lásával ezer külelenségétől védtek meg, magunk tennők kockára egy meggondolatlan reformmal, nekünk meg kell tenni azt, ami tőlünk függ, hogy megakadályozzuk a reformnak ezt a megoldását.

— Tisztelt barátaim, amikor arra kérék benneteket, hogy állást foglaljatok e kérdésben, hogy mondjatok a kormány eljárása felett, és az általam javasolt magatartás felett ítéletet, akkor nem maradt, merem, csökönnyös reakcionárius állásponthoz kívánlak odaszögezni benneteket, hiszen a haladás útján voltunk, vagyunk és maradunk az egész vonalon. Megtettük a közeljövő felé azt a nagy és merész lépést, a politikai demokrácia felé, amelyet hajlandók vagyunk most is újabb, nem kicsinylendő lépéssel megtoldani, de most már azt hiszem, hogy akik barátai a nemzeti önkormányzatnak, a tartós nemzeti szabadságnak ügyét akarják szolgálni, a demokratikus haladás terén, a politikai formákban most már addig nem mehetnek tovább, amíg meg nem erősítették a magyar nemzeti társadalomnak nemzeti revízióját, gazdasági és szellemi erejét.

En azt hiszem az az út, amelyre hívlek benneteket nem dicstelen, nem reménytelen és nem haszontalan. A köteleesség útja, mindig a becsületes dicsőség is. Reménységet ad az a tudat, hogy ezt az utat helyesli a magyar nemzet zöme, helyeslik talán nagyon sokan olyanok, akik más politikai párt táborában vannak és azt a reményt, hogy ezzel becsületes, hasznos munkát végzünk a nemzet javára, ezt a reményt nemcsak ez a tudat ébreszti bennem, hogy bizom ügyünk közvetlen sikerében, de annak tudata is, hogy nagy szolgálatot teszünk a magyar nemzet erkölcsi súlyának, presztizsének, politikai erejének, az egész világon való értékelésének.

Végre egyszer lesz Magyarországon is ellenzék, amely ellenzéki padokon is a legtisztább köteleességtudástól, a legtisztább erkölcsi felelősségtől vezetett magát.

Azt hiszem, használunk a magyar nemzet erkölcsi presztizse értékelésének, súlyának és jövőbeli értékelésének azzal is, ha egyszer beigazoljuk, hogy az az annyiaktól és annyiszor rágalmozott munkapárt meggyőződését követi.

megáll meggyőződése mellett, minden körülmények között és a lelkiismerete által megszabott utól se jobbra, se balra nem tér el, ha nem teljesíti kötelességét király és nemzet iránt. Ettől a tudattól áthatva kérék méltóztatatok ítéletet mondani eljárásunk felett. A pártnak kell döntenie abban, helyesli-e a kormány eljárását, követi-e azokat, akik eddig, mint a kormány tagjai vezettek benneteket, követi-e az általam jelzett utat. Bármit határozon is a párt, oly kardinális fontosságú kérdés előtt állunk, amelynél mindnyájunknak számot kell vetni saját lelkiismeretünkkel. A nemzet legfontosabb érdekeiről van szó. Trónnak és hazának létéről, vagy nem létéről van szó. Itt senki se kövessen párt szempontokat, senki se bujjon párthatározatok mögé. Vizsgálja meg mindenki saját legjobb meggyőződése, saját lelkiismerete szerint, melyik az az út, amelyet hasznosnak tart, de aki helyesnek tartja azt az utat, amelyen menni fogok, ingadozás és habozást nem ismerve, amíg egy szikraüvi erőt látgy az uristen bennem, az kérem kövessen ezen az uton is bizalommal.

A munkapárt tagjai teláltak, percekig helyeselték, tapsoltak és lelkesen éljeneztek a miniszterelnök beszédének.

— Éljen Tisza! Vele megyünk! — ilyen kiáltások hangzottak mindenfelől.

Khuen-Héderváry Károly gróf ezután rövid megokolással határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint

a párt helyesli a kormánynak a választójog tekintetében elfoglalt álláspontját és felkéri Tisza István grófot, hogy teherét továbbra is a munkapárt vezetésének szentelje.

Kérdezi a párt tagjait, hogy kíván-e valaki hozzájárulni.

— Nem, nem kívánunk, egyhangulag elfogadjuk, kiáltották a párttagok.

Az elnök erre a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelentette ki.

Ezután Tisza István gróf még a következőket mondotta:

Tisztelt barátaim! Csak két széval mondok régi kedves barátomnak, elnökünknek és mindnyájatoknak, úgy személyes érzelmeitekért, mint hazafiúi állásfoglalástokért köszönetet és még arra kérék, hogy vessen a párt minden egyes tagja számot saját lelkiismeretével. Azok, akik lelkiismeretük szavát követve együtt maradtunk, küzdünk tovább vállalva, felemelt fővel abban a büszke öntudatban, hogy királyunknak, hazánknak szolgálatában becsületes munkát végzünk. En azt hiszem és remélem, hogy aminc harmincöt éves közéleti munkássággal ki tudtam érdemelni bizalmatokat, úgy nem leszek arra érdemtelen a jövőben sem.

A miniszterelnök szavait hosszú éljenzéssel és tussal fogadták és az elnök félkilencor berekesztette az értekezletet.

Kitüntetések. A király az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásuk elismerésül *Martini* Mátyás honvédszázadosnak a koronás aranyéremkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta és megparancsolta, hogy *Pasztó* Sándor és *Gruber* Béla főhadnagyoknak a 33. gyalogezredben és *Mezei* Géza hadnagynak a 2. honvéd gyalogezredben a legfelsőbb dicső elismerés, a kardok egyidejű adományozása mellett, *Oláh* Lajos, a 4. honvéd gyalogezrednél beosztott 2. honvéd gyalogezredbeli hadnagynak a legfelsőbb dicső elismerés újólag, a kardok egyidejű adományozása mellett, tudtul adassék, egyben *Jakab* Rezső zászlósnak és *Lajtos* István tizedesnek a 2. honvéd gyalogezredben az 2. osztályú vitézségi éremet és *Finster* Ferenc szakaszvezetőnek a 2. honvéd gyalogezredben a 2. osztályú vitézségi éremet újólag adományozta.

Megkezdődnek a királyi kihallgatások

— Az ellenzék a főhercegi palást mögött. — Gyöngyösön fogadta el a király a kormány lemondását. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A hivatalos lap mai száma közli: O császári és apostoli királyi felsége folyó évi május hó 23-án Gyöngyösön kelt legfelső elhatározásával a magyar összes miniszteriumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyuttal meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelső elhatározásig folytassák.

Ellenzéki vezérek a királynál.

Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Zichy Aladár gróf és Károlyi Mihály gróf ma reggel táviratot kapott a kabinetirodától, a melyben ő felsége kihallgatásra hívja őket.

Andrássy Gyula grófot holnap délelőtt fél-tizenegy órakor fogadja ő felsége Badenben. Andrássy ma délután öt órakor utazott Bécsbe.

Apponyi Albert grófot fél-tizenegy órakor fogadja ő felsége Badenben. Apponyi Albert gróf, aki ma reggel eberhardti birtokára készült utazni üdülésre, utitervét megváltoztatva, ma délután 2 órakor Bruckon keresztül utazott Bécsbe.

Gróf Zichy Aladárt holnap délelőtt 11 órakor és gróf Károlyi Mihályt holnap délelőtt ugyancsak 11 órakor fogadja ő felsége Badenben. Károlyi Mihály gróf és Zichy Aladár gróf ma délután az ötórás vonattal utaztak Bécsbe.

Mint a Budapesti Tudósító jelenti őfelségéhez a négy ellenzéki vezérférfin kívül Jósika Samu báró a főrendiház elnöke, Szász Károly a képviselőház alelnök és Khuen-Héderváry Károly gróf kaptak meghívást.

József főherceg szerepe a válság megoldásában.

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse mai száma nagy feltűnést keltő hirt közöl a magyar válság megoldásáról. Egy bécsi keltezésű tudósításban a következőket írja:

— Szükséges, hogy a válság vége egyszerűsítsen a politikai állapotok javulásának a kezdetét is jelentse és valóban, az utód kérdésében egy oly személyiségről van szó, aki magasan áll a pártok felett és akiről nem lehet azt állítani, hogy csak pártpolitikát űzne.

Egy másik, budapesti keltezésű tudósításban a Presse a következőket írja:

Komoly politikai körökben ma említették, hogy befolyásos csoportok kívánságainak tesznek eleget, ha a jelenlegi helyzetben József főherceg lépne a magyar kormány élére, hogy a többség és a kisebbség között megegyezést biztosítson.

Ugyanez a lap vezércikkében a következőket írja:

Tisza Istvánt felmentették a miniszterelnöki állás alól, azonban nem a többség vezetése alól. A válság ugyan a választójogi reform miatt tört ki, de más mély okai is vannak és ezért a megoldásnál meg kell találni a választ arra a kérdésre, vajjon Tisza utódjaul rendelkezésre áll-e olyan személy, a kihez a munkapárt egészben, vagy részben csatlakozni akarna? Ez a nehézség magyarázza meg, hogy miért volt elterjedve ma este Budapesten az a hír, hogy az ország és a monarchia egyik legmagasabb méltósága, egy herceg lépjen az új kormány élére, hogy békét hozzon a parlamentbe és hogy a többség előtt, a mely eddig annyira ragaszkodott Tisza Istvánhoz, a kibékülési politika igazi képviselőjeként je-

lenjék meg és átvezesse a többséget a pártok egyesüléséből alakított miniszteriumba.

József főherceg — mint ezt annak idején hivatalosan is jelentették — vasárnap kihallgatáson volt ő felségénél.

Mint a Magyar Tudósító értesül, őfelsége a beállott politikai válság megoldásánál különös szerepet szánt József főhercegnek. Ez a hír, amelyet a Neue Freie Presse vezércikk formájában hozott nyilvánosságra, abban a formában jutott Budapestre nyilvánosságra, mintha a király József főherceget akarná magyar miniszterelnökké kinevezni. Politikai körökben e kombináció képtelen voltára mutatnak rá. József főherceg népszerű és rendkívül becses alakját nem is lenne szabad kitenni a magyar politikában mindig otthonos pártszenvédélynek, amely a legkinosabb jelenetek rendezésétől sem szokott visszariadni. Tudott dolog, hogy őfelsége a legutóbbi napokban külön kihallgatáson fogadta József főherceget, akinek Magyarország ügyei iránt való meleg érdeklődése közismert tény. Az ő személyisége alkalmas volna arra, hogy a pártok között tennálló feszült és barátságtalan viszonyt enyhítse, hogy őket a nemzeti ügy szolgálatára közelebb hozza egymáshoz és lehetséges is, hogy a király ezt a szerepet szánja József főhercegnek. Ebből az alkalomból beszélnek azt is, hogy József főherceggel kapcsolatban már szó volt régebben a nádori méltóság visszaállításáról, de arra, hogy a főherceg a helyzet alakulásában politikai szerepet fejtessen ki, arra nem gondolnak.

Bécs arra kíváncsi, hogy — mi jön?

Bécsből jelentik: Az osztrák főváros e pillanatban a magyar kormányválság hatása alatt áll. Tisza István gróf személyes sulya, a mely a világtörténelmi események miljójában fokozottabb mértékben érvényesült, a szokásos válságok felébe helyezik a krízist. Mosollyal konstatálják, hogy Tisza István grófot csak bécsi befolyással tudta megbuktatni az ellenzék. Beavatott körökben nagyon mulatnak Tisza István gróf bukásának zurnalisztikai beállításán is. A bécsi lapok Budapestről keltezett táviratban jelentették a magyar kormány lemondását. Ezek a lapok nagy zavarban lennének, ha eredeti táviratukat kellene bemutatni, amelynek számát aligha lehetne megtalálni a budapesti főpostán. Tisza István gróf tisztában volt a sok cselszövéssel, amelyeket Budapesten a Burg felé bogoztak, de ténykedését gyakorta tévedésbe hozták azok a személyiségek, akik Bécsben a hatulsó lépcső politikáját esinálták. Az osztrák körökben alkalmasnak találták az időt, hogy megszüntessék azt az anomáliát, amely hosszú éveken át a magyar közéletet Tisza és Andrássy Gyula gróf személyes torzszalkodásának szinterévé változtatta. Tagadhatatlan az is, hogy

bizonyos bécsi körök a radikális választójogi megvalósulásától a magyar befolyás meggyöngyülését várják a monarchia keretében.

Ezek az elemek Tiszában látták ennek a magyar praedominálásnak megtestesülését, kü-

lönösen most a világháború idején, amikor a miniszterelnök egyénisége mellett senki másnak konturjai nem voltak láthatók. Magyarországnak és a monarchia közös érdekeire nézve most nem az a fontos, hogy ki jön, hanem hogy mi jön. Véget kell vetni a személyes torzszalkodásnak és az új személyiség, aki Tisza István gróf helyére lép, legyen garancia arra nézve, hogy most, amikor a világtörténelem könyvében új lapot fordítanak a nagy időkhöz méltó politikai munkát folytathassanak Magyarországon.

A bécsi Arbeiterzeitung ellenséges szocialista álláspontból itéli meg Tisza István gróf lemondását és azt mondja, hogy nagyon helyesen itélték meg Tiszát, mivel a választójogi kiterjesztéséről szóló javaslata nem teljesítette azt a szellemet, amit a királyi kézirat követelt és az csak kigunyolása volt a magyar nép jogainak.

A munkapárt objektív álláspontja.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A magyar politikai pártok teljesen tájékozatlanok a felől, hogy mit hoz a jövő. Kétségtelen, hogy a legteltesebb várakozással néznek a királyi döntés elé, hogy kit fog a király megbízni a kabinet megalakításával. Őfelsége szigorúan alkotmányos érzületét ismerni vélik és a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy a dezignált miniszterelnöknek azt teszi első feladatává, hogy igyekezzen megnyerni a hatvanhetes többséget, a munkapártot. Általában a közérdeklődés egész sulyával a jövő embere felé irányul. Ugyanilyen az érdeklődés aziránt is, hogy milyen magatartást tanúsít a közeli napokban a munkapárt.

Tegnap este, amikor a munkapárt helyiségében még nem volt ismeretes a királyi döntése, a képviselők között folyt beszélgetések során az a nézet alakult ki, hogy be kell várni a fejleményeket. Egy nagyobb csoport élénk figyelemmel hallgatta Lukács László volt miniszterelnök fejtegetéseit. Lukács László a következőket mondta: Eltekintve attól a tényről, hogy őfelsége szándékai teljesen ismeretlenek, elhibázott és nemcsak a pártra, hanem az országra nézve is káros kihatásu volna bármely irányban megkötöni a párt kezét. Ennek csak akkor jön meg az ideje, amikor ismeretesek lesznek azok a tények, amelyekkel szemben állást kell majd foglalnunk. Ez az objektív felelősség a párt zöménél tetszéssel találkozott.

Olyan államférfiu részéről, aki valószínűleg tagja lesz az új kormányának, egyik fővárosi estülap arról értesül, hogy Tisza István kormányát egy koncentrációs kormány váltja fel, és ebben az esetben a

munkapárt kettő fog szakadni.

A kisebbség Tisza István pártja lesz és a másik pedig a király választójoga mellé áll és támogatja az új miniszterelnököt. Előreláthatóan mindenestre koncentrációs kabinet alakul, amelynek kinevezése esetén kedvezőbb új parlamenti viszonyokra számíthat és a munkapárt zömére. Ezenkívül mellette lesz az alkotmánypárt azon része, amely elfogadja a király választójogi álláspontját, az Apponyi pártnak és a néppártnak ama tagjai, akik általános, de nem radikális választójogi alapján állanak. Ebben az esetben a kinevezett kormányának ellenzéke lenne a munkapártnak az a része, amely a választójogi kérdésében Tiszával tart, az alkotmánypártnak, néppártnak és az Apponyi pártnak azon elemei, akik meg vannak elégedve a Tisza féle választójogi tervvel, a Károlyi párt, Vázsonyi Vilmos vezetésével a demokraták és a szocialisták parlamenten kívül álló csoportja.

Beavatottak szerint Tisza István gróf azt hiszi, hogy a választójog kérdésében a munkapárt többsége ellenzékbe megy

és a király kénytelen lesz kisebbségi kormányt kinevezni. Ebben az esetben a kisebbségi kormány kénytelen lenne a most érvényben lévő választójog alapján új választásokat elrendelni. Sokat beszélnek arról is, hogy hogyan lehetne keresztül vinni a választásokat, úgy, hogy a katonák is szavazhassanak. Uletékes helyen úgy hiszik, hogy ezt csakis olyan rendeletek-

kel lehetne megcsinálni, amelyeket később jóváhagyna a törvényhozás. Ezidőszerint tételes törvény tiltotta azt, hogy katonák szavazzanak. Most aztán rendeletet adnának ki, hogy a fronton levő katonák és a katonai parancsnokságokhoz beosztott katonák is megfelelő módon írásban szavazzanak és az írásos szavazó cédulákat az illetékes választó kerületekhez juttatják. A Ház feloszlatása is törvénybe ütközik, mert a Ház kimondotta, hogy az új választásokat csak a békekötés után hat hónappal lehet megejteni.

Hazaengedik az 51 és 52 éves népfelkelőket.

— A király parancsa. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A király az alábbi legfelsőbb parancsiratot adta ki:

— Megparancsolom, hogy az 1865. és 1866. évi születésű évfolyamokba tartozó népfelkelési szolgálatra bevonult egyének, amennyiben a tényleges katonai szolgálatban való meghagyásukat önmaguk nem kérik — a nyugállományú és szolgálaton kívüli viszonybeli havidíjasok, továbbá a népfelkelésre kötelezett testületekhez tartozók kivételével — *mielőbb, legkésőbb azonban 1917. évi június hó 30-án szabadságoltassanak.* Ezen születési évfolyamok azon egyénéi, akik önkéntes sorozás útján a közös hadsereghez, a haditengerészethez, vagy a honvédségben a háboru tartamára beléptek és így magukat ezen időre hadiszolgálat teljesítésére különösen kötelezték, ezen szabadságolásra nem jönnek tekintetbe.

A két legöregebb születési évfolyam népfelkelési szolgálatra bevont egyéneinek szabadságolása a király kezdeményezésére történt, aki ezzel ismét igazolta, hogy érdeklődése a közélet minden terére kiterjed és hogy nemcsak a hadrakelt sereg, hanem az egész ország érdekeit egyaránt szívében viseli. A hadvezetőség természetesen lelkes örömmel támogatja ő felségét ebben az atyai gondoskodásban, mert szintén tisztában van azzal, hogy a nagyszámú ipari és gazdasági munkás polgári hivatásához visszatérhet, úgy a termelés minden téren fokozódik és a lakosságnak igen nagy érdekei istápoltnak.

Katonai szempontból intézkedésünknek bizonyára nagy hatása lesz a külföld szemében is, mely előtt nyilvánvaló lesz tartalékaink ereje, ha a tizedik Isonzo-csata kellő közepén hadvezetőségünk ilyen rendelkezést végrehajthat.

Nem töltik be a kamara elnöki székét.

— Gyászközgyűlés Ottenberg Tivadar emlékére. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután 3 órakor gyászközgyűlést tartott elhunyt elnökének, Ottenberg Tivadarnak emlékére. A közgyűlésen a bel- kül- és levelező tagok közül igen számosan jelentek meg. A gyászközgyűlést Steigerwald Alajos alelnök nyitotta meg. Megható szavakkal emlékezett meg a kamara elhunyt elnökéről, kiemelve azt az óriási munkakészséget, a mely Ottenberg Tivadar hét éves kamarai elnöki működését annyira karakterizálta.

Utána Reinhart Gyula a kamarai beltárgyak nevében bucsuztatta el bensőségteljes melegséggel az elnököt. Lélek István makói kültag a kültagok nevében mondott bucsut az elhunyt elnöknek, kiemelve hogy az elnök a kamarai kültagok személyes ügyeit is szívében viselte. Fábry Sándor dr. a levelezőtagok nevében bucsuztatta el a kamara elhunyt kiváló elnökét. Rámutatott arra a tényre, hogy Ottenberg Tivadar vezetésének ideje alatt a kamara a levelezőtagok munkásságát mindig igénybe vette és ezzel magához vonzotta a közgazdaság és a kereskedelem legkülönbözőbb tényezőit. Ő is kiemelte Ottenberg Tivadar óriási munkatöredékét, melyet a kamara nívója érdekében kifejtett.

Lendvay Jenő a temesvári iparkamara titkára a temesvári kamara nevében rendkívül meleg hangon vett bucsut az elhunyt elnöktől.

Végül Varjassy Lajos dr. főtitkár a kamarai tisztviselők nevében mondott Isten hozadékot:

— Ottenberg Tivadart — mondotta Varjassy dr. — a legbensőbb barátság fűzte a kamarai tisztviselőkhez, ugyszólván családias melegséggel és szeretettel viseltetett a kamarai tisztviselők iránt és bátran mondhatjuk, hogy Ottenberg Tivadarral nemcsak elnökünket, hanem atyái jó barátunkat veszítettük el. Ő nem az az elnök volt, a ki mindenben teljesítette a kamarai tisztviselők óhaját, hanem igenis irányította a tisztviselői kart és a kamara egész működését. Ezzel arra a nívóra emelte a kamarát, a hol az most volt. Azt hiszem, hogy a kamarai tagok és a tisztviselői kar akkor állít legméltóbb emléket Ottenberg Tivadarnak, ha a jövőben is mindent elkövet, hogy az aradi kamara azon a színvonalon maradjon, a hova Ottenberg Tivadar elnök páratlan munkásságával és buzgalomával juttatta.

Azután Steigerwald Alajos alelnök alelnök felolvasta és elfogadásra ajánlotta az elnökség következő határozati javaslatát:

A kamarának a mai gyászközgyűlésről felveendő jegyzőkönyve, melybe az elhangzott felszólalások és hozott határozatok szószerint felvételnek, a családnak a kamara részvétele jelölül küldessék meg.

Határozza el a teljes ülés, hogy Ottenberg Tivadar arcképét az ülésterem számára megfesteti.

A kamara elhunyt elnökének nevét és emlékezetét minden időkre megörökítendő: a kerületbeli kereskedők, iparosok és intézetek bevonásával alapítványt létesít, melynek karnait a kamara évről-évre az elnöki tanács által minden év január havában előre megállapítandó kereskedelmi és ipari vagy általában közgazdasági célra fogja fordítani.

Mondja ki a közgyűlés, hogy Ottenberg Tivadar emlékezte iránti kegyeletből a kamara elnöki tisztjét — arra való tekintettel is,

hogy a kamara mandátuma egyébként is lejárt — *egyelőre nem tölti be.*

Az aradi kereskedelmi és iparkamarához az ország minden részéből tömegesen érkeztek a részvétlíviratok, amelyek a legbensőbb fájdalom hangján emlékeznek meg az elhunyt Ottenberg Tivadar kamarai einokról. Ezeket Bolgár Lajos titkár a mai gyűlésen felolvasta:

Budapestről: Nagyérdemű elnöke elhunyt alkalmából kamarai intézmény mély gyászfelelt megindultan ad részvételének kifejezést kamarák központi irodája Szávay Gyula igazgató. — A központ gyászlevéllel adta tudtal tagjainak Ottenberg elhunytát.

Továbbá Vágó József budapesti kereskedelmi és iparkamarai titkár, — a budapesti kereskedelmi és iparkamara, az Országos Ipar-egyesület, a kassai, a debreceni, a pécsi, a soproni, a besztercebányai, a győri, a miskolci, a nagyváradi, a pozsonyi, a szegedi, a temesvári kamarák Weisz Mór gyulai gyáros, Schumacher Lajos szászvárosi kültagok és a makói kereskedők egylete kondoleáltak táviratban az aradi kamarának.

Wisszavert angol és francia támadások.

Derlis, május 24. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Dupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Wytschaetenél és a Scarpe két partján a tüztevékenység az éjszakába is belenyúlólag élénk volt. Időnkint a cambray-bapaumi uttól délre Szt-Quentinnél is erősödött.

A német trónörökös hadcsoportja:

A Chemin des Dames-on, Brayenél és Craonnellenél a tüzérési harc délután nagy hevességet ért el. A franciák a sötétség beállta előtt Froidmond majortól nyugatra és ezzel körülbelül egyidejűleg a Vaucerei malomnál támadást indítottak. Mindkét helyen nagy veszteségük mellett visszavertük őket. A Mont d' Hiveren megsemmisítő tüzelésünk megakadályozta egy készülő támadás véghezvitelét. A Champagneban, Nauroy és a Suippes völgy között az esti órákban fokozódott a tüzérési harc tevékenysége.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Az apremonti erdőben egyik rajnai ezredünk rohamcsoportjai betörttek a franciák állásába és 28 fogolylyal és három aknavetővel tértek vissza. Tegnap tíz ellenséges repülőgépet és egy kötött léggömböt lőttünk le. Voss hadnagy egy repülő lelövésével légi győzelmeinek ugyanakkora számát érte el, franciák és angolok 21-én és 22-én légi harcban és védőtűzükben 5 repülőgépet vesztek.

Keleti és a macedon haretér:

Nem volt lényeges esemény. **Ludendorff**, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Serényi Béla gróf és Lukács László tanácskozása. Budapestről telefonálja tudósítók éjjel: Serényi Béla gróf volt földmívelésügyi miniszter ma délután a képviselőházban, a Hadsegélyző Hivatal helyiségében tanácskozott Lukács Lászlóval az általános politikai helyzetről és a választójog kérdéséről. A képviselőházból azután együtt távoztak el.

Ottenberg Tivadar temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délután kísérték utolsó útjára Ottenberg Tivadar udvari tanácsost, az aradi kereskedelmi és iparkamara nagyrédmű elnökét, az Aradi Első Takarékpénztár országos nevű vezérigazgatóját. A délelőtti folyamán a résztvevők a gyászolók egész tömege vonult fel a mélyen sujtott családdhoz, hogy őszinte fájdalomnak adjanak kifejezést a családot, valamint az ország társadalmi, politikai és közgazdasági életét ért csapás fölött. Délelőtti megjelentek a ravatalnál a küldöttségei mindamaz intézményeknek, amelyeknek Ottenberg Tivadar fáradhatlan vezetője, támogatója és ritka értékű munkása volt. Délelőtti 11 órakor az aradi első takarékpénztár, az aradi zsidó hitközség, az aradi kereskedelmi és iparkamara, a zsidó szentegylet kiküldöttjei jelentek meg és őszinte részvételüket fejezték ki a fájdalomtól meglöbzt özvegy és a családtagok előtt.

(A társadalom részvétel.)

A részvétélvirokat és leveleket tömegestől ontotta a posta. Resch Ferenc altábornagy Petrozsényből küldött részvétélvirokat, Szegedi Lukács József udvari tanácsos, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója a következőket táviratozta: Annak a végzetes hírek fájdalomteljes hatása alatt, hogy méltóságos asszonyom nagyrabecsült férje váratlanul elhunyt, kérem fogadja a pótolhatatlan veszteség felett szívből fakadó őszinte részvétem nyilvánítását. Tisztelt híve Szegedi Lukács József. Küldtek még részvétélvirokat: Róna Zsigmond a Hitelbank igazgatója, Szávay Gyula a kamarák országos központjának igazgatója, Kabos Ede szerkesztő és neje Budapest, Seidner Dezső Soborsin, Pártos Ernő dr. Szeged, Steiner József és neje Budapest, Vészy József és neje Budapest, Weisz Mógyula, Hausz Miksa őrnagy Budapest, Zádor Bertalan Gyula, Fuchs Ignác és neje, Schwarz Hermann, özv. Glück Károlyné, Weisz Dávid és neje, Löbl Gyula és neje, Deutsch Károly, Hehs Béla, Singer Lajos dr., Nagyidai Berzsenyi Béla pénzügyi tanácsos, Polónyi Jenő dr. és neje, Szemere Kálmán államtitkós és még igen sokan.

Délután fél öt órára volt kitűzve a temetési szertartás ideje.

(Gyülekezés a temetésre.)

Már kora délután ragyogó napsütésben óriási közönség gyűlt össze a Szabadság-terem, hogy részt vehessen Ottenberg Tivadar végtisztességén. A temetési szertartás megkezdése előtt felvonult a tere az aradi társadalom minden előkelő tényezője. A városi közgyűlésről testületileg vonultak fel a törvényhatóság bizottság tagjai Kintzig János főispán és Varjassy Lajos polgármester vezetésével. Az aradi kereskedelmi és iparkamarától az összes aradi ipari és kereskedelmi érdekképviselet tagjai vonultak ki, valamint megjelentek Dálnoki-Nagy Lajos alispán vezetésével a vármegye előkelő funkcionáriusai. Ott voltak továbbá a közlekedési vállalatok Fabry Sándor dr. és Just Ferenc vezetésével, az aradi összes állami hivatalok és pénztárvezetők kiküldöttjei. A környékbeli városokból is számos előkelőség jelent meg. A Magyar Általános Hitelbankot Róna Zsigmond igazgató képviselte. Az aradi első takarékpénztár igazgatóját Ottrubay Károly elnök, az aradi kereskedelmi és iparkamarát Steigerwald Alajos alelnök, az aradi izraelita hitközséget Nemess Zsigmond vezette. Ezenkívül megjelent testületileg az aradi kereskedők köre és az aradi izraelita nőgyűlés stb.

(A gyászszertartás.)

Néhány perccel fél öt előtt hozták le a Forray-utcai virágokkal borított házból Ottenberg Tivadarnak fekete ércoporsóba zárt holttestét, amelyet a gyászbaborult család tagjai követtek. A temetési szertartást Kohn David izraelita főkántor rövid imája vezette be, amelyet a templomi vegyeskar éneke követett.

Utána Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi mondott renakivül magas szárnyalású bucsuztatót.

A szeretetet és a reményt — mondotta — amely még néhány nappal ezelőtt az Ottenberg Tivadar életéért aggódók lelkét eltöltötte, a gyász és fájdalom követte. Ereje teljességében mult ki Ottenberg Tivadar. Életét üdvös munkásság közepette töltötte el. Korán dült ki a munkástársadalom soraiból s mint az irás mondja „delelőben sötétült el a nap.“ A főrabbi nem érezte magát hivatottnak arra, hogy szak szempontból méltassa Ottenberg Tivadar közgazdasági tevékenységét, hanem az elhunytat mint embert jellemezte. A törhetetlen munkaszeretetet karakterizálta Ottenberg Tivadart. Ő nem a véletlen szerencsének, nem külső segítőségnek és idegen erők támogatásának köszönhetette haladását, hanem kizárólag önjerejéből küzdötte fel magát abba a pozícióba, ahonnan most elragadta a halál. Az volt az ambíciója, hogy tekintélyt szerezzen amaz intézményeknek, amelyeknek élére állott és ezt a tekintélyt siker is koronázta. Szerette, ha az emberek dicsérték őt, de ezért a dicséretért nem tért le az egyenesség útjáról és nem vált megalkuvóvá. Ő mindenkor magasabb nézőpontból szolgált a magyar társadalom három legfőbb tényezőjé: a pénzügyet, a kereskedelmet és ipart.

Kereste a küzdést és munkát, mert tudta, hogy a munka és a küzdelem neki sikert hoz. Ezután a főrabbi megható szavakkal eszételte Ottenberg Tivadarnak családi életét, azt a páratlan nagy szeretetet, amellyel hitvese, valamint gyermekei iránt viseltetett.

(Bucsu a nagy embertől.)

Utána Nemess Zsigmond dr., az aradi zsidó hitközség elnöke mondott bucsubeszédet. Rámutatott arra, hogy az elhunyt egy évtizeden át mint alelnök ritka szeretettel és kötelességtudással szolgált az aradi zsidó hitközségnek. Nemess dr.-t a gyermekkori barátság szálai fűzték hozzá és így megismerhette csodálatosan jó szívet és nemes lelkét. A zsidó hitközség minden tagja büszke szeretettel tekintett rá, mert ő is úgy nézett a hitközségre, mintha a családjához tartozott volna. Halála nem jelent teljes elmúlást, mert az a sok jó, amit életében tett, belekerül az élet könyvébe és az élet fájának örökké megmaradó gyökerét fogja alkotni. Elnökünk, barátunk, testvérünk Isten veled.

Ezután Varjassy Lajos dr. kamarai főtitkár a Kamara nevében mondott Isten hozását.

— A szó erőfő — mondotta Varjassy dr. — a hang bágyadt annak a mélységes meghatottságnak, annak a mondhatatlan fájdalomnak a kifejezésére, amelyet Ottenberg Tivadar elhalálása bennünk felidézett. Ottenberg Tivadar halálával egy igazi ember távozik a politikai és társadalmi élet színhelyéről, aki, mivel maga is csak szüntelen, sorvasztó küzdelemben tudta kivívni előkelő pozícióját, mindig együtt érzett a küzdők és szenvedők tömegével, aki, mivel maga is csak fizikai erőinek feláldozásával tudta kitűzött céljait elérni, mindig a legnagyobb elismeréssel adózott mások munkája iránt. Ottenberg Tivadar típusa volt azoknak az örök emlékü férfiaknak, akik önmaguk kiméletét nem ismerő telhetetlenséggel igyekeztek a modern, munkás, az ősi henyé szokásokkal szakító Magyarország gazdasági alapjait megteremteni, akik a szemek előtt lebegő nagy célok felé nemcsak a tervek általános kidolgozásával, hanem aprólékos, lélekölő, napszámos munka lelkismeretes elvégzésével is törtek. Csaknem hét évre terjedő elnöki méltóságában őnzetlen odaadásával, itélőképességének kivételes élességével és kiapadhatatlan áldozatkészségével az aradi kereskedelmi és iparkamarát olyan nivóra emelte, amely áttörve egy vidéki érdekképviselet szűkebb kereteit, ma már az ő munkája nyomán országos hírnévnek örvend. Ottenberg Tivadar örök mintaképe a teremfő, lázasan alkotni vágyó munkának, de amellett ember is tudott maradni, az igazi embernek minden nagyságával és gyengeségeivel. Önmagával szemben követelő, barátaival szemben elnéző, akinek végtelen jó szívet és önlelődozó hűségét, korlátlan, mértékletes szeretetét a maga tökéletes szépségében talán csak legbensőbb

barátai ismerhették. Szerény személyem ezek közé a kiválasztottak közé tartozott s míg hivatalos minőségemben módomban állott benne a kereskedő és iparos osztály megértő, fáradságot nem ismerő igaz pártfogóját tisztelhetem, addig, mint egyik legbensőbb barátja ismerni tanultam végtelen szeretetének és korlátlan jószágának hevítő melegét. Nagyrabecsült, őszintén szeretett egyéniségének hirtelen távozása a fájdalom és a tehetetlenségben néma keserűség soha el nem muló érzésén kívül az igazi, önlelődozó barátság ragyogó emlékeit fogja hátrahagyni szívünkben. Kedves, felejtethetetlen jó elnökünk, Isten veled!

Végül Paretz György, az aradi első takarékpénztár elnöke az intézet nevében bucsuztatta el vezérigazgatóját, aki csaknem negyedszázadon át nem lankadó munkássággal a vidék egyik legnagyobb pénzügyi vezetője fejlesztette az aradi első takarékpénztárt.

— Eleted javát, ifjúságod egy részét hazánk felvirágoztatásának szentelted — mondta az elnök — és munkádat gyönyörű siker koronázta. Sámnos, azonban nem sokáig gyönyörködhetél munkád szép eredményében, mert életed delén szólított el közülünk a halál.

(A temetőben.)

Most ismét felhangzott a főkántor imája, amely után a templomi énekhar zárta be szívbemarkoló megható dallal a gyászszertartást.

Ezután a menet a temetőbe kísért Ottenberg Tivadart, ahol az énekhar gyászdalának elhangzása után pihenőre helyezték a legfáradhatlanabb, a legtarthatmasabb magyar munkások egyikét, a legjobb embert. A sírnál Krausz Jónás rabbi mondott megható imát, majd Weisz Sándor kántor énekelt megható gyászdalt. Hat óra jóval elmúlt, mikor a résztvevők óriási tömege elhagyta a temetőt.

Tegnap számunkban már közölt korszorokon kívül a következő felirattal küldött korszorokat kaptuk: Az Aradi Első Takarékpénztár tisztviselői köre — szeretett vezérigazgatóknak; Erdemius alelnökének, kegyelete jeléül. — az Aradi Izraelita Hitközség; Erdemius alelnökének, — az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara; Barátj fájdalom bucsuja, — Mandl Vilmos dr. és családja, Ottenberg Tivadar emlékének — a magyar, birodalmi kereskedelmi és iparkamarái; Nagyrabecsült vezérigazgatóknak — az Aradi Első Takarékpénztár felügyelő bizottsága; Felejtethetetlen jó vezérigazgatóknak — az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága; Felejtethetetlen, nagyon szeretett elnökünknek a Kamara tisztviselői; A Magyar Általános Hitelbank Igazgatósága; Örökös tisztviselői alelnökének — az Aradi Ipartestület; Az aradi kamara kiváló alelnökének — a Budapesti Kereskedelmi és iparkamara; Felejtethetetlen barátoknak — Weisz Márkus és neje; Kegyelettel — Seidner Dezső.

VAROS ES MEGYE.

A város ideiglenesen szedi a kiviteli vármokot. Arad város törvényhatósági bizottsági közgyűlése ma Kintzig János főispán elnöklésével tartott rendkívüli ülésében Lőcsy Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok ismertette a kereskedelemügyi miniszternek leiratát a kiviteli köveztvámokról. Mint jelentette az Aradi Közlöny, az új köveztvám életbeléptetését a miniszter elvben helyesli, az engedély okiratot azonban június 1-re mégsem adja ki, mert a várható jövedelemről és kiadásokról részletes kimutatást, a forgalomról pedig három békeévet felölő pontos statisztikát kívánt. A mai rendkívüli közgyűlés a tanács javaslatát elfogadva, feliratban kérni fogja a minisztert, hogy a kiviteli köveztvám szedésére az engedélyt legalább ideiglenesen adja meg, mert különben a város költségvetése megint kátyuba jut. Az előadó h. polgármester jelentéséből egyébként kiderült, hogy a kiviteli köveztvámok szedéséből várható jövedelem a köveztési programba „föltétlenül szükségesnek” fölvetett munkálatok kiadásait megközelítőleg sem fedezi. A közgyűlés egyúttal a Máv. igazgatósághoz is feliratot intéz, kérve az aradi üzletvezetéség utasítását a kereskedelmi miniszter által kivált statisztika elkészítésére.

Baross Ferenc dr. a ravatalon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Aradvármegye nagy halottjának, Baross Ferenc dr. főispánnak holtteste a ma reggeli budapesti személyvonattal érkezett meg Aradra és reggel 8 órakor ravatalozták föl a vármegyeházán. A kettős érekporsónál azóta két diszruhás megyei hajdu áll őrt. A nagyterem el van borítva az elhunyt kedve virágjával, akácvirággal. Illatuk betölti az egész vármegyeházat, illatos fehér akácfavirágok a nagy főispánnak minden halotti pompája és a friss illat semmit sem emlékeztet az elmúlásra, ha nem komor fekete drapériákat töltene be. A szentleányfalusiak küldöttek ma reggel egy keszi akácvirágot, holnap pedig a vármegye minden községe követni fogja a megható példát.

A mai nap folyamán sokan keresték föl Baross Ferenc dr. ravatalát, hogy elbucsuzzanak a halottól és részvétüket fejezzék ki a család állandóan ott tartózkodó tagjainak, Baross Zsigmondnak és Tömör Kálmánnak. Ők és Horváth Elemér dr., az elhunyt főispán titkára, még most is állandóan kapják a részvétáviratokat. Az első között fejezte ki az özvegynek részvétét Tisza István gróf miniszterelnök, a következő táviratban:

„Mélyen megrendülve e szomorú hír felett, fogadja Méltóságos asszonyom meleg részvételemet. Az elhunytban én is legjobb barátaim egyikét gyászolom. Tisza István.”

Sándor János belügyminiszter személyesen részt vett Budapesten Baross Ferenc dr. holttestének beszentelésénél a részvétáviratot intézett az elhunyt főispán özvegyéhez és a vármegye tisztviselőkarához.

Az özvegyhez a következő szövegű táviratot küldte:

„Fájdalmas megilletődéssel értesültem arról, hogy méltóságod szeretett férje elhunyt. Fogadja méltóságos asszonyom legmélyebb részvételemet e váratlan csapás felett, mely idő előtt elragadta a közélet és közigazgatás egy kiváló munkáját, engem pedig egy kedves barátomtól és meghitt munkatársamtól fosztott meg. Sándor János, belügyminiszter.

A vármegyéhez alábbi részvétáviratot intézte a belügyminiszter:

Megilletődéssel értesültem a vármegye közbecsülésben álló főispánjának elhunytáról és őszinte részvételemet fejezem ki a vármegye közönségének e váratlan súlyos veszteség felett, amely érdemekben gazdag közéleti pályafutást szakított idő előtt ketté. Engem kiváló és kedves munkatársamtól fosztott meg ez a gyász eset, amely fájdalmas részvételt töltött el a belügyminisztérium tisztikarát is.

Sándor János, belügyminiszter.

Mangra Vazul metropolita a következő részvétáviratot küldte:

Baross Ferenc főispánnak, a kiváló tulajdonokkal megáldott nemes, igaz férfiúnak elhunytával Aradvármegye közönséget ért súlyos veszteség felett érzett őszinte részvételemnek, mélységes fájdalomnak adok kifejezést.

A ravatalon egyelőre a család koszorúi fekszenek. A temetést, mint az Aradi Közlöny jelentette, péntek délután 3 órakor tartják meg. A szertartást nem az udvaron, mint eredetileg tervezve volt, hanem a vármegyeháza előtti utvonalon végzik.

Ma délelőtt a vármegyeháza tisztikara megbeszélést tartott, amelyen elhatározták, hogy a gyászbeszédet Dálnoki-Nagy Lajos alispán fogja mondani.

A délután folyamán a ravatal földszítései még egyre tartott, ráhelyezték a családtagoknak következő koszorúit: „Az én mindenemnek — Adrienne.” — „A jó keresztapának — Pauline, Józsi, Béla.” — „Édes jó Ferinknek — Lajos, Viri.” — „Isten veled — Magda és Jenő.” — „Utolsó üdvözetünk — Tömör Kálmán és neje.” — „Szeretettel — Gábor.” — „Szeretettel Feri öcsémnek — Jenny néni.” — „A mi jó Ferinknek — Pauline, Olivér.” — „Szeretettel rokonunknak — Heinrich Aladár.” —

„Baráti szeretettel — Heinrich Dezső és családja.” — „Szeretettel és kegyelettel — Gizi néni és Aladár.” — „Mélyen szomorú szívvel — Heinrich Ferenc és családja.”

Földes Kelemen és Hehs Vilmos az elhunyt emlékezetére 1000 koronát adományoztak a rokkant alap javára, amelyet a boldogult főispán teremtett meg.

Esznek a bécsiek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy aradi ur, aki vasárnap Pozsonyban volt, mondotta el a következőket:

— Délelőtt tíz óra után érkezik Pozsonyba a hajó. Mostanában, főleg ünnepnap megint tömve vannak az első osztályok: nagyon divatba jött a bécsieknek kirándulni Pozsonyba. Azelőtt háború előtt, négy-öt-tízezer idegen is lejtött egy szép napon Pozsonyba. A külön hajók, az autók százaival hozták ide a bécsieket, de a háború egyszerre elvágta ezt a nagy idegenforgalmat. Így volt ez mostanáig. Két és fél éven keresztül ritka holló volt a bécsi vendég, egy-egy ünnepnap, még a legszebb időben is tíz-husz kiránduló szállott ki a fehér hajóból. Most azonban, a legutolsó hetekben újra a régi idők nagy rajai lepik el a várost. A legelegánsabban öltözött emberek, gyönyörű, illatos nők és monoklis gavallérok jönnek, tíz óra tájban jön a hajó; amint kiszállnak rögtön szaladnak a vendéglőkbe. Ellepek, megrohanják a fehér asztalokat és délelőtt tizenegykor már ebédelnek, ők akik Bécsben valószínűleg egy és kettő között szoktak enni.

— Vasárnap elnézem a Carlton-terraszon, mit csinálnak ezek a kiránduló bécsiek. Valóságos áhitattal, de az uri embernél valami furcsa gyorsasággal esznek, mindent össze rendelnek, szinte nem is olvassák az étlapot, csak odaböknek az ujjukkal, hogy ezt, meg ezt. Ha a pincér mást hoz, az nem baj, szó nélkül elfogadják. Gyönyörűséggel nézik, szinte minden falat előtt megforgatják maguk előtt a húst, vagy tésztát. A körítések közül egyszerre duplát kérnek és még duplát rendelnek utána. Látszik rajtuk, hogy az evésért jöttek ide, nem kirándulni, nem a koronázó dómot nézni, enni jönnek, ez a gyönyörűségük, ambíciójuk, ünnepi szórakozásuk.

Egyre nagyobb rajokban jönnek. Ők azt hiszik, itt még mindig teljes kalács, fehér cipó van minden asztalon, a esalódást hamar megkapják, de azért nekik így is jó, minden jó. Hiszen nálunk — a fehér kenyér híján — még mindig van egy és más harapni való. Ép tegnap panaszkodott egy falusi asszony:

— Ez borzasztó, már nem lehet kitartani. Mi, ott kint falun már egy hónapja nem ettünk egy falat húst.

— Hát mit esznek? — kérdezték tőle.

— Mindig csak csibét, meg oldalast.

Falun tudniillik husnak csak a bórjuhust, meg a marhahúst tekintik.

Nálunk még adnak cukrot a kávé mellé, vaj is van, tojást is szolgálnak ki bármikor, bármelyik nyilvános helyen. Sör is csöppen, szivar is van a protekciósoknak, a protekciósoknak minden van, azért hát akármilyen rossz itt, még mindig jó. Életművészek tudnak lenni ebben a szomorú időben is. Örülnek egy darab tortának, boldogságuk teteje, hogy két darab sertéskaraj van egy porcióban és hogy kaphatnak egy második pohár sört is. A kenyeret azonban nekik is maguknak kell hozni Bécsből. Szomorú színű kenyerek azok, elnéztem, amint kitétték maguk elé. Az operájuk minden-

esetre jobb, mint a kenyerek. Milyen furcsa is az, amikor a milliomos bécsi elhozza a zsebében a szomorú színű kenyerét, eszik belőle és ha valami kis falat marad belőle, szépen bepakolja újra, s viszi vissza. Madárlátta kenyér! A keménygyomru, kenyeret mindig megbeesülő paraszt csinálta ezt csak azelőtt így. Most megtanulta a milliomos is.

Arad város hadikölcsön jegyzése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tíz napja tart a hadikölcsön jegyzés és az ország minden részéből olyan kedvező jelentések érkeznek, mely biztató jel arra, hogy a hatodik jegyzés felül fogja múlni az ötödik hadikölcsön sikeret. Ma már mindenki tudja, hogy pénzt a legbiztosabban és leggyümölcsözőbben a hadikölcsön kötvényben helyezheti el. A ki a 6%-os állami járadékkölcsön kötvényt 1917. május 25-éig bezárólag jegyzi és az aláírt összeget az aláírásakor teljes egészében befizeti, a 100 koronás kötvényeket 96 koronáért kapja, holott azok, akik május 25-ike után, június 12-éig, bezáróan jegyeznek, már csak 96 korona 30 fillérért kapják a kötvényeket. Akik tehát jegyezni akarnak, a saját érdekében jól teszik, ha már a jegyzési idő első felében — a még hátralevő napon — sietnek jegyzéseikkel, mert ezzel 80 fillér árfolyamnyereséghez jutnak. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a kedvezőbb árban rejlő erőt feltétlenül a jegyző fél javára biztosította, mert az említett áron felül az aláíróval sem folyó kamatot, sem jutalékot nem lehet felszámítani. Azonkívül a 80 filléres árfolyamkülönbséget a gyümölcsözően elhelyezett tőkénél lehetővé teszi a minden kamatvesztés nélkül való korai jegyzést.

Arad város rendkívüli közgyűlésének mai tárgysorozatán a VI-ik hadikölcsönre való jegyzés szerepelt. Zubor Andor adóügyi tanácsnok jelentette, hogy a pénzügyi bizottság elhatározásából a városi tanács félmillió koronának jegyzését javasolja. A hadikölcsön jegyzést az Aradi Első Takarékpénztár, az Arad-Csanádi takarékpénztár, az Aradnegyvei Takarékpénztár, az Arad és Népbank, a Polgári Takarékpénztár, a Központi Takarékpénztár, az Általános Takarékpénztár, Közgazdasági Bank utján bonyolítják le. Mint az Aradi Közlöny jelentette, a félmillió korona 20%-át, illetőleg 95500 koronát a törzsvagyomból készpénzben kifizetik, a többi pedig az új hadikölcsön kamataiból fogják fedezni. Mint Zubor Andor tanácsnok elismeréssel megjegyezte, a pénzügyi bizottság az öket megillető 50—50 fillér jutalékról lemondottak. Ezenkívül jegyez még a város a VI-ik hadikölcsönre a gyámpénztári alapról 50.000 koronát, amit készpénzben le is fizetnek. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

A mai nap folyamán tömeges jegyzések történtek az aradi intézeteknél:

Az Aradmegyei takarékpénztárnál a következő jegyzések történtek: N. N. 50.000, Rokkant Katonák Segélyalapja 40.000, Ehrenfeld Ignác 15.000, Oravetz Lenke 15.000, Singer A. 20.000, Fekete Rokus 10.000, Lukhaupt Mihály és neje 4000 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 482,250 koronát jegyeztek. A jegyzések végösszege ma délig 2,823.900 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál a következő jegyzések történtek: Az intézet saját jegyzése ötszáz ezer korona. Ezzel a takarékpénztár a hat kölcsönre összesen két millió és kétszáz ezer koronát jegyzett. B. R. 55.000,

Tóth József 15.000, Kneffel Lajos 15.000, Kneffel Lajosné 10.000, Weisz Magdolna 10.000, Haszlinger Ferencné 10.000, Korbás Ferencné 4.000, Baszista Jakab 1.000, összes eddigi jegyzés: 1.176.000 korona.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál: Aradi Termény és Áruraktár 10.000, Békéscsabai Termény és Áruraktár 40.000, Kneffel Lajos 10.000, Varga S. János Csaba 10.000, Vésztői Gazdasági Takarékpénztár 5.000, Barta Mihály 2.000, Muntyán Sándorné 14.000, Paidy József 7.000, Farkas Gyula Csaba 1.000, Tóth B. Ferenc 1.050, Ádám Gusztáv 1.000. Egyéb jegyzések 22.600. Összes eddigi jegyzés: 560.500 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál ma 45.000 koronát jegyeztek. És pedig: Busák József 10.000, S. J. 5.000, Berger Izidor 4.000, Schaffer József 2.000, egyéb jegyzés 24.000 korona. Összes eddigi jegyzés: 548.900 korona.

A Viktória Takarékpénztárnál ma 40.000 koronát jegyeztek. Ebből 20.000 korona Tóth Amália (Battonya) jegyzése. Az eddigi jegyzések összege: 262.000 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál az alábbi jegyzéseket eszközölték: N. N. 30.000, Brandeisz Henrik 20.000, Riesz Ferencné Sofronya 1.500, Háber Hajnal és Erzsébet 1.000, Torókfalvi Mór 600, az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszövetkezetének újabb jegyzése 25.000 korona. A mai összes jegyzés 375.000 korona.

Arad város gyászolja nagy halottjait.

Baross Ferenc dr. és Ottenberg Tivadar emléke.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután négy órakor ülést tartott Kintzig János főispán elnöklésével. Az elnöklő főispán megnyitó beszédében elparentálta Arad közéletének két nagy halottját, Baross Ferenc dr.-t, Arad vármegye főispánját és Ottenberg Tivadart, a városi törvényhatósági bizottság tagját.

Baross Ferenc dr., — mondotta a főispán, áldásos közigazgatási élettapasztalataival lett Arad vármegye főispánjává és közigazgatási pályafutásából vitte magával éles judiciumát, bírói igazságérzetét, nemes emberszeretét a a főispáni székbe. Rövid egy éves főispánsága alatt lelkes megbecsülés vette körül, az egész vármegye bizalmát, reménységét és szeretetét helyezte belé. Ezeket a megvalósulásnak induló reményeket a váratlanul bekövetkezett halál derékon törte ketté. Mélységes, igaz részvétellel osztozunk Arad vármegye gyászában és indítványozom, hogy ennek jegyzőkönyvileg adjunk kifejezést, amelyről a családot és a társtörvényhatóságot értesítsük.

A főispán indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután áttért az elnöklő Kintzig János főispán a törvényhatósági bizottság elhunyt nagy tagjának, Ottenberg Tivadar elparentálására. Arad város törvényhatósági bizottságának, — mondotta a főispán, — súlyos gyásza van, mert kidőlt a törvényhatósági bizottság egyik erős oszlopa, Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, aki szaktudását, éles ítélőképességét és gyakorlati élettapasztalatait mindig nagy buzgalommal állította a város közérdekének szolgálatába. Indítványozom, hogy részvétünknek jegyzőkönyvileg adjunk kifejezést, amiről a családot értesítjük.

A főispán indítványát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Elfogták a csendőrgyilkos cigányt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Körülbelül három héttel ezelőtt, mint az Aradi Közlöny jelentette, az aradvármegyei Nagyzerénd községben rémes gyilkosság történt. Négy katonaszökevény cigány meggyilkolt egy népfelkelő csendőrtizedest, Demeter Istvánt és súlyosan megsebesítette Oláh József csendőrmestert, akik a szökevény cigányokat egy tanyára akarták vinni, hogy igazoltassák állításukat, mely szerint ők a munkára kiadott katonák ellenőrzésére vannak kirendelve. A gyilkos cigányok a tett elkövetése után megszöktek, Aradvármegyéből Csanádvármegyébe, onnét pedig Temesvármegyébe sikerült átjutniuk. Ma az aradi szárnyparancsnoksághoz telefonjelentés érkezett, amely szerint a szolnoki vasuti állomáson végre sikerült, három heti lelkiismeretes és fárasztó munka után eredménnyel járni, — amennyiben ott az állomáson letartóztatták Lakatos János kisenődi lóalkuszt, aki beismerte, hogy ő a gyilkosságnak egyik tettese. Az elfogott Lakatos már el is vitték Gyulára, ahol a kórházban Oláh csendőrmester betegen fekszik és ráismert arra az őrmesteri sarzsit viselő cigányra Lakatos Jánosban, aki a kardját kihuzva őt kétszer fejbevágta és ezzel súlyos sebesülést okozott neki.

A tetteit holnap Aradra hozzák, itt Takácsy Dezső csendőrfőhadnagy fogja őt kihallgatni, azután átadja a hadosztálybírósnak. A tettes előadásából kiderült, hogy a nyomozó csendőrség mindvégig jó uton járt következtetéseiben és üldözésében, a gyilkosok a merénylet elkövetése után Aradmegyéből valóban Csanád és Temes vármegyébe szöktek, ahol negyvennél több betöréses lopást követtek el.

A gyilkos cigányoknak azonban még onnét is tovább, Krassó-Szörény vármegyébe is sikerült átjutniuk. Ott is betörést és más gátlásokat követtek el. Krassó megye területén az üldöző csendőrség egy ízben utólrta őket, de a szökevényeknek még volt annyi idejük, hogy kocsira kaptak. A csendőrök utánuk lőttek, azonban célt tévesztettek a golyók. A rendkívül ügyes, alapos és gondos nyomozás folytán mégis sikerült a bűnös katonaszökevényeket megtalálni. Május 18-án Szajol vasuti állomás mellett egy kocsit és két lovat bitangásban hagyó cigányok — akik katonaruhát viseltek — a vasutasoktól érdeklődtek a vonat menetrendje iránt. Megállapították, hogy ez a kocsit és a két ló ugyanaz, amelyet Vigyázó Márton orosházai gazdától május 5-én elloptak és amelyet a cigányok a három hét alatt fölhasználtak a menekülésre.

Tegnap a szolnoki csendőrség parancsnokságának egyik őrmestere, aki be volt avatva az egész nyomozásnak minden fázisába, a vasuti állomás felé tartva messziről észrevett már egy katonát, aki lovagló ostorral a kezében az épület előtt föl és alá járkált a szolnoki állomáson. A csendőrmesternek sikerült észrevétel nélkül bejutnia az állomási épületbe, ahol a cigány katona sötét, tekintette azonnal a parolira esett és éles szemével észrevette, hogy a paroliról le van fejtve az őrmesteri dísztinkeje. Tudta azt is, hogy azok, akik a szökésben levő cigányokkal találkoztak, egyértelműleg azt vallották a nyomozó közegek előtt, hogy nem volt a szökevények között őrmester, tehát valószínű, a katonaszökevény cigány időközben lefejtette az őrmesteri stráfot.

Mikor mindezeket egy pillanat alatt átgondolta, a csendőrmester a katonaruhában levő cigány elé lépett és igazolásra szólította,

majd pedig letartóztatta. A cigány azonnal megmondotta, hogy Lakatos Jánosnak hívják, kisenődi, csakhamar beismerte azt is, hogy ő és három társa követték el az aradmegyei gyilkosságot. Letartóztatásakor Lakatos Jánosnál sok pénzt találtak és a csendőrmesternek több száz koronát ajánlott föl, ha az szabadon bocsátja őt. Természetesen erről szó sem lehetett, a csendőrmester átkísérte Lakatos Jánost Kiszénre, ahol a csendőrségen kihallgatták és megismételte beismerő vallomását. Erről telefonon értesítették az aradi szárnyparancsnokságon Takácsy főhadnagyot, aki azonnal intézkedett, hogy Lakatos Gyulára és mindazokra a helyekre szállítsák el, ahol a nyomozás adatai szerint megfordult.

Az elfogott Lakatos kezdettől fogva gyanúsították a tett elkövetésével, mert tudják, hogy már régebről több betöréses lopás terheli a lelkét és vallomásából kiderül, hogy ő is tudatában volt ennek a helyes gyanúsításnak. Azt is tudta Lakatos István, hogy gyilkosság miatt keresik. A személyleírás, amelyet a nyomozás alatt kaptak róla, teljesen födte az első feltévést. Lakatos társai hollétét ezideig nem volt hajlandó elárulni.

A hadosztálybírósnak nem ítékezhetik a gyilkos cigány fölött statáriálisan, — miután a statárium Aradvármegye területén tudvalevőleg már megszűnt, — azonban a halálbüntetést mégsem fogja Lakatos elkerülni, mert a katonai büntetőtörvénykönyv szerint a háboruban őrjárat ellen elkövetett merénylet kimeríti a fegyvelemsértés büntetést, aminek halál a büntetése.

TORVÉNYKEZÉS.

Buzás József bírái előtt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Buzás József 21 éves pincér, a 44-ik gyalogezred szökött katonája, aki megölte és kirabolta Guttman József ékszerész feleségét, a hírhedt Fehérvári-uti rablógyilkos ügyének ma kezdődött meg a főtárgyalása a budapesti cs. és kir. hadosztálybírósnak előtt. A nyomozás folyamán fölkerült a huszonegy esztendő pincér egész multját és kiderült, hogy a Fehérvári-uti rémes rablógyilkosságon kívül egész sereg súlyos bűnterheli még a lelkét.

A mai főtárgyaláson Buzás József, aki szöke, szelíd arcú, alacsony növésű fiú, a 44-ik gyalogezred tábori egyenruhájában jelent meg, mintegy marsbereit az akasztófa alá. A főtárgyalás elnöke Schweikowszky Gusztáv ezredes, a tárgyalást Dommanovits dr. főhadnagy-hadbíró vezeti, a vádat Szmétán dr. ügyész, főhadnagy-hadbíró képviseli, a védelmet Linéza Livius dr. látja el. Ma a vádlott kihallgatására került a sor. Buzás József megismételte beismerő vallomását. Cinikusan, megbánás nélkül beszélt. Kihallgatása után menyasszonyára, Korelik Emmára került a sor, aki elmondotta, hol ismerkedett meg Buzással, elmondotta a gyilkosság előtti napnak történetét. Ő nem tudta, hogy szerelmese mire készül, amikor az Estből fölolvasta neki a Fehérvári-uti rablógyilkosságról szóló riportot, Buzás azt mondotta, hogy szeretne a gyilkosnak bírja lenni.

Délután fél 2 órakor az elnök félbeszakította a tárgyalást, amelyet holnap reggel fog folytatni.

LEGUJABB.

Ejzel 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Ehségforradalom**Lisszabonban.**

Stockholm. Pétervárról jelentik: A különböző kormányzóságokban teljes az anarchia. Lynch bíróságok működnek, mert a betörések, gyilkosságok, lopások, rablások napirenden vannak. Saratowból 500 hadifogoly megszökött.

Pétervár. A munkások és katonák tanácsában nézeteltérések állottak elő. A Lenin-párti radikális szociálisták kijelentették, hogy a mostani kormányt nem ismerik el provizórikus alakulásnak.

Genf. Londonból jelentik: A Trade Union munkásszövetség hat tagja Angliából elindult, hogy Stockholmba, illetőleg Pétervárra utazzon.

London. A Times jelenti: Lisszabonban az élelmiszerhiány miatt zavargások vannak. A tömeg az üzleteket kifosztotta, eddig a kár több mint 4 millió. A felkelők és a katonaság között véres összeütközések voltak hét-főn 23 halottal és 300 sebesülttel, 200 embert letartóztattak.

Honvédeink újabb dicsőssége

Budapest, május 24. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harcér:

Az ellenség az arcvonal számos helyén fokozódott harcra tevékenységet fejtett ki.

Olasz harcér:

Tegnap dél óta a tizedik Isonzo-csata újra rendkívüli hevességgel tombolt. Az ellenséges tömegek lököereje ezúttal a Plavától a tengerig terjedő egész negyven kilométeres arcvonal ellen irányult — a harcok sok helyen éjjel sem szakadtak félbe. Az ellenség délután a Kuk hegység területén, Vodice-nél és a Monte-Santo ellen vetette harcra rohamoszlopait. **A Kuk hegytől keletre előnyomuló megsemmisítő tüzünknek estek áldozatul.** Vodice-nél az ellenség rohamai a nagyrészt Kelet-Galiciában és Bukovinában kiegészített 24. és 41. gyalogezred vitézségén megtörttek. A Monte-santói kolostor mellett sikerült az ellenségnek pergőtűzzel eltemetett árkainkon áthaladni, de azonnal odasiető erősítéseink rárohantak, tartalékaira vetették vissza és ezekkel együtt ágyutüzünkkel a lejtőn levetettük. Ugyanazokban az órákban Görztől keletre derék gyalogságunk ellen intézett két bős olasz tömegtámadás részben már tüzérésünk hatásos körletében, részben pedig a közelharcban **meghínsult.** Különösen elkéseredetten és makaesul folyt a viaskodás a Karszt fensik sok küzdelem célpontjául szolgáló részek ellen. Itteni állásaink és azoknak mögötti területe ellen a nap keltétől kezdve az ellenséges gyalogsági támadás dél felé Konstanjevicánál kezdett előrehömpölyögni. Visszavertük. Délután a Karszt fensik egész arcvonala ellen kitört az olaszok hatalmas tö-

megtámadása. Az ellenség a Fajti Hrib és a tenger között fekvő állásaink ellen egyik emberhullámot a másik után hajszolta előre. Ahol egy ellenséges oszlop összeomlott, egy másik lépett helyébe. Így folyik a viaskodás mind ez óráig változatlan hevességgel. Tényerességet mindössze a megszűnő kinyuló jamianoi szakaszon tudott az ellenség elérni, ahol csapatainkat egy kilométernyire vissza kellett vonnunk, minden más helyen egész kiterjedésükben **győztesen megtartottuk állásainkat. A 39. (debreceni) és a 61. (temesvari) hős magyar ezredek és a bevált honvédsapatok történetükbe új fényes dicsőségüket hirdető lapot illesztettek.** Karintiából és tirolból nincs jelenteni való.

Délkeleti hadszíntér:

Feranál tüzérési tüzünkkel megsemmisítettük egy olasz hidverési kísérletet. **A vezérkar főnöke.**

Tüntetések a fővárosban.

Erkezett reggel 2 óraker.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A munkapárt értekezlete alatt a párt helyisége előtt nagy számban gyülekeztek a munkások. Az értekezlet folyamán négy-ötszáz főnyi tömeg verődött össze, amely éltette az általános, titkos, egyenlő választójogot és abecugolta Tisza István grófot. Az értekezlet végén Tisza István gróf Kauon-Héderváry Károly gróffal és Zeyk gróffal elhagyta a körhelyiség épületét, autómobilba szállott és egy mellékutcán sikerült észrevétlenül eltávoznia.

Mikor a munkástömeg megtudta, hogy az értekezletnek már vége van és a miniszterelnök elhagyta az épületet, mellék utcákon át különböző csoportokban eltávoztak a párt helyiség elől. A tömeg egyik része Dob-utcán át a körut felé tartott, egy másik rész a Rákóczy-uton haladt, utközben mindenütt éltették a választójogot és szidalmazták a kormányt. Egy harmadik csoport a Dohány-utcán vonult lefelé. Egyre élesebb kiáltások hangzottak el és a kedélyek egyre izgatottabbak lettek, s mikor beállott a sötétség, a tömeg az üzletek kirakatait kezdte beverni. Először a Dohány-utcában törték be egy cipőüzlet kirakatát és a kirakaton lévő cipőket elhureolták.

A rendőrség nyomról-nyomra követte a tömeget, először a Dob-utcában érte utól és itt szétverte a tüntetőket. Ekkor a Rombach-utcán és más mellékutcákon keresztül a tömeg tovább özönlött a körut felé. A Newyork-kávéház környékén ismét nagyobb csoport verődött össze, itt bevették az „Az Ujság” fiók kiadóhivatalának tükörablakait. Innen a Budapesti Hírlap épülete elé akartak vonulni, de a Rákóczy-ut és a Kör-ut sarkán, a Nemzeti színház előtt lovas és gyalogos rendőrök szétkergették a tüntetőket. Kisebb és nagyobb csoportok ekkor a Népszínház-utca és a Rákóczy-ut között lévő mellék utcákon keresztül a Konti-utca felé vonultak a Népszava szerkesztősége elé, ahol Farkas István beszédet intézett a tömeghez, amelyben felszólította a munkásokat, hogy tartsanak ki továbbra is az általános, titkos, egyenlő választójogért vívott küzdelemben. A rendőrség itt is szétverte a tömeget, amely ekkor a Rákóczy-utra vonult ki és a Rákóczy-ut több kirakatának tükörüvegét zúzta be. A Klauzál utcában egy péküzletet kifosztottak. Ezen a környéken néhány revolverlövés is eldördült, de senki sem sérült meg.

Háromnegyed tíz felé a tömegnek az a része, amely a Rákóczy-ut tulsó oldalára nem tudott átjutni, a Demokrata-kör helyisége előtt gyülekezett, de a lovasrendőrök itt is szétverték a zavargókat. Tizenegy óraker a város különböző részeiben minduntalan összeverődő tömeg lelkesen éljenezte még az általános választójogot és abecugolta Tiszát és a kormányt. A rendőrség szétosztatta a csoportokat, több embert előállítottak. Az előállítottak számát az éjszaka folyamán nem lehet megállapítani, mert a különböző kerületi kapitányságokra vittek a bekísért büntetőket. Tizenegy óra után a város visszanyerte rendes képét és a zavargások megszűntek.

H I R E K.

— **Kinevezések.** A király *Usodi Usapó* Lőránt hadnagyot a 28. tábori vadászszázalékban, *Wocher Jenő* és *Popa Traján* hadnagyokat a 33. gyalogezredben főhadnagyokká nevezte ki.

— **Dul az Isonzó-csata.** A sajtóhadiszállásról jelentik: Az Isonzó-csata folytatódik. A helyzet változatlan.

— **Elsülyesztett gőzös.** *Christiánia*-ból jelentik: Az *Artim Jarl* nevű 10.091 tonnás gőzöst az orosz tengeren elsülyesztették.

— **Szilva marmalade érkezett.** Értesítem a hatósági élelmiszer árusítással foglalkozó kereskedőket, hogy a mai napon 30 hordó aszalt szilvából készített cukrozott marmalade érkezett. Felhívom mindazokat, akik ennek árusításában részt akarnak venni, hogy az utalvány kiváltása céljából holnap pénteken a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. Az árusítás jegyrendszerhez nem köttetik, azonban a marmalade csak kizárólag aradi lakosoknak adható és a legnagyobb mennyiség 1 kiló s ennek kicsinybeni eladási ára 4 korona. Azok a kereskedők, kik a rendelkezésre álló csekély készlet miatt marmaladot nem kaphatnak azok a napokban megérkező aszalt szilva árusításban fognak részesítettetni. A közlelmezési hivatal vezetője.

— **A gyöngyösi tűzkárosultak javára befolyt adományok.** Scherhag Ernő 50, Kovács Arthurné 50, Hehs Vilmos és Földes Béla dr. 200, Kolossa Viktor 150, Izraelita leányiskola III. és IV. osztálya 37, Kárpáti János gyógyszerész 100, Hoffmann Armin 20, Walder Gyula 20, Fischer Antal 25, Fischer Antalné 25, Moskovich Márk 5, Moskovich Ida 5, Hunyady József dr. (koszorúmegváltás Baross Ferenc dr. ravatalára) 20, Ujlaki Péterné 6, Rosenfeld Simonné 10, Fülöp Imre 10, Stefanovics Ambrusné 10, Gara M. 4, Polák Lajos 100, Hanzu Nestor 50, Vojtek Alajos 100, Temesvári polgári takarékpénztár Ottenberg Tivadár ravatalára szánt koszorú megváltása fejében 100 korona.

— **A katonai munkás-osztagok élelmezése.** A m. kir. földművelésügyi miniszter rendelete folytán közhírré teszem, hogy a gazdasági munkára kiadott katonai munkásosztagok élelmezéséről a munkaadók tartoznak gondoskodni. Varjassy Lajos polgármester.

— **Májusi ájtatosság a vártemplomban.** Ma délután 5 óraker a békeájtatosságon a női kar előadja Caratelli minorita generális híres terzettjét. Az éneket Mütter Müller József konzervatóriumi igazgató vezeti. A békeájtatosságot júniusban is megtartják minden pénteken.

— **Adományok.** Magyar Francia Cognacgyár R. Marty és társai rt. világosi cég az Aradi Gyermekfelruházó Egyesületnek 500 koronát, Faltin Jakab Elek 100 koronát és N. N. 0 koronát adományozott.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Tárgyalhatók lesznek a békefeltételek.

Budapest. Bécsi jól értesült helyről a Pester Lloyd arról értesül, hogy a monarchia legközelebb nyilvánosságra hozza hadicéljait. Ez az intézkedés azt célozza, hogy a hivatalos körök, amelyek teljesen tájékozva vannak a lakosságának felfogásáról, nyilvánosan is tárgyalás alá vehessék a békefeltételek szempontjából megalkotott véleményüket és ezzel mintegy bizonyosságot adják annak, hogy ezek a körök a nemzetközi katonai és politikai helyzet tüzetes ismeretével a háború további folytatásáról azon a véleményen vannak, hogy a háború túlhaladta tetőfokát és hogy a végső döntés nem sokáig várható magára. A monarchia közvéleménye ezt a hivatalos elhatározást kedvező alkalomként üdvözli arra, hogy a háború által teremtett helyzetek és módszerek felett véleményt alkothasson háborús célokról. A meginduló tárgyalások természetesen azzal a korlátozással fognak történni, hogy hadicéljaink csupán annyiban hozhatók nyilvánosságra, amennyire azok kívánatosak, hogy azokat a határokat át ne léphessék, amelyek a belső békét veszélyeztethetnék, akár a politikai pártok, akár a két állam egymás közötti viszonya tekintetében.

Hága. Az amerikai kormány nemcsak azt határozta el, hogy az amerikai polgároknak nem adnak utlevelet, hogy a stockholmi konferencián megjelenjenek, hanem elrendel-

ték azt is, hogy azokat az amerikai polgárokat, akik jelenleg külföldön tartózkodnak és akik a tilalom ellenére is megjelennek a stockholmi értekezleten, Amerikába való visszatérésük esetén fogsággal és pénzbüntetéssel fogják sújtani.

Hága. A londoni lapok jelentik Pétervárról, hogy Oroszországban egyre növekszik az elkeseredés a háború folytatása miatt. Egyre erősebben köztudomásává válik, hogy a háborút kizárólag Anglia érdekei és nyomása miatt folytatják.

Stockholm. A holland-skandináv állandó komité ma befejezte a bolgár megbízottakkal való tanácskozásait. Holnap a lapokban kommuniké fogja kijelenteni, hogy a bolgár kiküldöttekkel tartott tanácskozások során megállapították, hogy a bolgár szocialisták a bolgár nép nemzeti érdekeiért egységesen foglalnak állást, kívánják a békét, mely állandó legyen és becsületes, a nemzetiségi elv alapján. Kívánják továbbá a Balkán kérdés megoldását.

Berlin. A szövetségeseknek Pétervárra érkező megbízottaitól fogják kérni arra, hogy államaiknak hadicéljait az orosz hadicélokkal való módosítás szempontjából vegyék vizsgálat alá.

Stockholm. Az amerikai szocialisták meg fogják jelenni a stockholmi konferencián.

— **A gyomor tájékának felfújtsága, hascsikarás, savanyu felbőgés, nagyfokú gyomorégés, étvágytalanság** esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz azon tulajdonságánál fogva, hogy a gyomor és a bélesatona kiisztítását gyorsan és alaposan elvégzi, nemcsak az emésztésre gyakorol jótékony befolyást, hanem az általános közérzetre is.

— **Hadijótékonyág.** A Magyar Francia Cognacgyár R. T. az aradvárosi szegényalap részére 500 koronát, a hadi árvák Arad városi alapja részére 500 koronát, a hadbavonultak hátramaradtjai aradi alapjának 500 koronát összesen 1500 koronát adományozott.

Ferenci Vilmos, Pankota 30 koronát küldött a hadi árvák részére. Seidner Márton ravatalára szánt koszoru megváltás címén Képes József gyógyszerész, Marosborsa 10 koronát és Goldstein Frigyes 10 koronát küldött a hadi özvegyek és árvák részére. Schillinger Antal, Pankota 100 koronát küldött a vak katonák részére. Ezen összeg Giba Mihály és Schillinger Antal urak közt történt fogadásból ered, melyet Giba Mihály elvesztett. Brassay Zoltán, Hajduböszörmény 20 koronát adományozott a vak katonák részére.

— **Mindenkinek érdekében áll Fischer Nagy aruházat** telkeresni a Szabadság-téren. Férfi és diák turista és apacs ingek nagy választékban, gyermek sockerlik 2 kor 5 korig. Leányka és fiu szalma kalapok 7 kor. 10 korig. Gyermek kocsik 50 kor. 300 korig. Legolesőbb bevásárlási forrás Fischer Aruház a Szabadság-téren.

— **A legjobb légnymásu mosógép az Aerowasa** fél idő alatt 70/10 szappan meg a karitással dolgozik. Ara 24 korona. Magyar Ferenc Arad. 851

— **Legujabb divatlapok Kerpelnél.** 354

— **Nem történi házvétel.** Igen tisztelt szerkesztő ur! Folyó hó 4-iki b. lapjában „Házeldások” cím alatt azon hírre vonatkozólag, mely szerint én Kotsis Lajos volt aradi építész Battányi utcai házát 62.000 koronáért megvettem, közlöm Önök, hogy én a szóban forgó házat nemcsak nem vettem meg, hanem a megvételnek a gondolatával sem foglalkoztam. En a szülőházi vezényelője és nem tulajdonosa vagyok. Teljes tisztelettel: Reich József.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Közeleg a vágómarha rokvírítás.** A vágómarha beszerzése a hadrakelt sereg részére Magyarországon mindinkább nehézségekbe ütközik. A feltétlenül szükséges mennyiség aránylag nagyobb részét Ausztriában kellett beszerezni, mivel a megállapított kvóta Magyarországon megközelítőleg sem volt leszállítható. Minthogy ez az állapot a hadrakelt sereg feltétlenül szükséges élelmezése szempontjából többé fenn nem tartható, a Cs. és Kir. hadügyminiszterium a földmívelésügyi miniszteriummal egyetértőleg május és június havára a Cs. és Kir. Hadügyminiszterium Vágómarha Bevásárlási Központjának magasabb bevásárlási árakat engedélyezett, amely árak azonban július havától kezdődőleg minden hónapban rendszeresen lejjebb fognak szállíthatni. Egyben megállapodás jött létre arra nézve is, hogy ha ezen magasabb árak mellett a Magyarországra nézve megállapított quota a mai szabad vásárlással előteremthető nem lenne, úgy a m. kir. földmívelésügyi miniszterium a rendkívüli helyzet által indokolt súlyos rendszabályokhoz fog folyamodni, hogy a hadvezetés szükségletét kényszereszközök igénybevételével biztosítsa.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Nyári színház.** Ma, pénteken este nyolc órakor nyílnak meg a nyári színház kapui. Az elsőrendű, érdekes műsor jelleget: erő és vakmerőség, — szépség és művészettel párosulva. Jegyek elővételben a téli színház pénztáránál. Este 7-től a nyári színházban.

* **Az Aradi Tükör pünkösdi száma** ma jelenik meg, az ünnepre való tekintettel a szokottnál nagyobb terjedelemben. Nemcsak külső formában, hanem tartalomában is gazdagabb az Aradi Tükör pünkösdi száma, amelynek minden cikke különös figyelemre számíthat, de van közöttük olyan is, amely a szenzáció erejével fog hatni. Az egyes számnak a papirkereskedésekben és a dobánytőzsdékben kaphatók.

A KIADÓHIVATAL IZENETE. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelenték be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

MOZGOKEPSZINHAZ.

A bánat ösvénye.

(Mária Carmi filmsorozat VI. az Urániában.)

Mária Carmi a mai képen egy igazi nagy sikernek lett osztályrészese. A szépséges darabban nemcsak a közönség elragadtatása, hanem a szakbírálok magasztalása is bizonyosságot tett, hogy ez a nő még mindig állja a versenyt a mozi primadonnáival. A film minden tekintetében előkelő nivójú, kiállításra pazar, rendezése tökéletes és szinte megérezzük rajta, hogy ugyanaból a konyhából került ki mint a Homunculusok. Hiszen ha nem vennék egyebet, mint azt, hogy Mária Carmi a ma színésznője, izzig-vérig az asszonyok mintaképét viszi a vászonra. Ha kutató szemekkel akarunk keresni ennek a különös nőnek a vonzóerejét, úgy azt megállapíthatjuk, hogy mindennek előtt az a fenséges és hideg előkelőség, amellyel Mária Carmi az 6 asszony alakjait élénk tárja, képezi sikerének titkát, s ha hozzá tesszük azt is, hogy e mellett a nyugalom mellett nem feledkezik meg a vérről és az életről sem, akkor megkaptuk a keretet, melyen belül egy művészi tökéletesség születik. A „nagy nőnek” típusát senki, de senki sem tudja olyan tökéletességgel játszani, nem tudja úgy kimutatni annak minden nőanszát, mint ez a nő. Megjelenése fenségesége, az érzések viharzó ereje, a léleknek kifejező tökéletessége biztosíték neki arra, hogy megmaradjon a közönség kegyelme. Tökéletes művészet, a magas nívón álló asszonyok meleg érzésű lelke az, a mely a nézővel szemben is feltétlen diadalmasodik. Mutatja és bizonyítja a művésznő, hogy minden szerepben kell és lehet megtartani a nőiességet, hogy mindenütt a millió emberi érzések szenvedélyét a nő bájjá ki kell, hogy domborítsa.

Egy Mária-t játszik ebben a képen s a Mária Madonna és szép lelkék gyönyörűsége, tele érzéssel, komolysággal, átszöve tájadalmas mosolygással: egy igazi Madonna ez a nő, mint a minőről csak festő készített há más-at. A gyönyörű drámát még holnap mutatja be a színház.

* **Dorrit lampol,** az elhunyt Dorrit Weizler utolsó vigjátéka, legközelebb az Urániában.

Amerikai detektívdráma az Apollóban.

A „Sárga álarc” pénteki premierje.

Az amerikai World-filmgyár nagysikerű Arany-sorozatának legközelebbi filmje, mint megemlítettük, a „Sárga álarc” című 3 felvonásos detektívdráma, amelyet péntektől kezdve mutat be az Apolló-színház. Az amerikai filmgyártás leghatalmasabb alkotásai közé tartozik ez a kép, amely izgalmas eseményével s nagystílusú rendezésével és kiállításával szinte felülmúlja az Arany-sorozat eddigi filmjeit is.

A detektívdráma meséje Newyorkban játszódik. Rudyard King, a híres tudós feltalált egy olyan robbantószeret, amelynek a legvastagabb acélpánt sem tud ellentállni.

Egy ellenséges állam megbízottja a találmány receptjét mindenáron megakarja szerezni és ezért szövetkezik Fly-jei, a hírhedt newyorki bandavezérrel, aki vállalkozik, hogy cimboráival elrabolja a tudós féltve őrzött titkát. King azonban megsejti a dolgot és detektívvel őrizteti lakását. Az éjszaka sötétjében Fly bandája munkához lát, de a detektív megakadályozza a rablást. Reggel azonban a tudós megremülve látja a robbantószeret őrző páncélszekrény előtt a detektív holttestét. A rendőrfőnök most már kimélet nélküli hajszát indít a vakmerő banda ellen. A legzseniálisabb detektívek hajszolják a bűnösöket, míg aztán izgalmas nyomozás után sikerül kézrekeríteni a veszedelemes bandát.

A dráma minden egyes fejezete új, nem várt meglepetést hoz, s percről-percre fokozza az érdeklődést.

Az előre látható nagy érdeklődésre való tekintettel az Apolló igazgatósága előre figyelmezteti a közönséget, hogy az előadások nem folytatódhatnak. Jegyek előre válthatók a pénztárnál délelőtt fél 11-től kezdve.

* Az utolsó pihenő Walter Schmitthässler szenzációs alakításával vasárnap az Erzsébet mozgószínházban. Egy büntetett előéletű ember sorstragédiáját látjuk e képen, melyben a főszerepet a világhírű Luna-filmgyár kiváló művésze játssza. Magható tartalmánál fogva minden eddigi hasonló zsánerű képet felülmúl. A színészek rutinos játéka, a kép rendezése elsőrangú és a legjobb, amit egy filmgyár csak készíteni tud. Héttől, péntektől másodnapján Petőfi Sándor örökbeesü verse, a János vitéz kerül bemutatásra.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget)

Lámbeck János és fia „Első m. kir. szab. ércporsó-gyára és temetés-rendező-vállalata” Arad.

Özvegy dr. bellusi Baross Ferenczné szül. gyoroki Andrienne úgy a saját, mint alulírottak és az egész rokonság nevében legmélyebb fájdalomtól megtörve tudatja, hogy forrón szeretett felejtethetlen férje, a legjobb testvér, vő, sógor és rokon

Dr. bellusi Baross Ferencz Aradvármegye főispánja,

életének 54-ik és zavartalanul boldog házasságának 21-ik évében, hosszas szenvedés után 1917. évi május hó 22-én Budapesten csendesen elhunyt.

A drága halott hült tetemei 1917. május hó 25-én délután 3 órakor Aradon a vármegyeházán, a rom. kath. anyaszentegyház szerint történt beszentelés után, az aradi felső-temetőben levő családi sírboltban fognak örök nyugalomra helyeztetni.

A megboldogult lelki üdvéért az engesztelő szent-miséáldozat a főtisztelendő Minoritátság aradi templomában, 1917. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni.

Legyen áldott emléke!

Arad, 1917. május hó 23-án.

bellusi Baross Boris, bellusi Baross Lajos dr., bellusi Baross Zsuzsanna dr., bellusi Baross Mária férjhez ment Vasárhelyi László özvegye, szül. gyoroki Andrienne, szül. Tömör József, anyósa. Dr. bellusi Baross Lajosné szül. gyoroki Andrienne, dr. bellusi Baross Zsuzsanna szül. Stefanovits Márta, özvegy báró gyoroki Andrienne, szül. Kézdivásárhelyi Vasárhelyi Iona, almási Almay Olivérné szül. gyoroki Andrienne Paulin, sógorai. Kézdivásárhelyi Vasárhelyi László, almási Olivér, sógorai. Bellusi Baross Sándor, bellusi Baross Katinka, Kézdivásárhelyi Vasárhelyi Sándor, Kézdivásárhelyi Vasárhelyi László, Kézdivásárhelyi Vasárhelyi Erzsébet (férj. pozsonyi Eckhardt Tiborné, Kézdivásárhelyi Vasárhelyi Adrienne, Kézdivásárhelyi Vasárhelyi János, gyoroki Andrienne Magda, báróné férjhez ment Tömör Jenőné, báró gyoroki Andrienne Lajos, almási Almay József, almási Almay Béla, almási Almay Pólin, pozsonyi Eckhardt Tibor, Tömör Jenő, unokahugai és unokaöccsei. 21

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Lámbeck János és fia „Első m. k. szab. ércporsó-gyára és temetés-rendező-vállalata” Arad.

Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a maguk, valamint a közeli és távolabbi rokonok nevében, hogy a forrón szeretett drága jó fiu, unoka és unokaöcs

Stojkovits Oszkár,

21. nev. gyalogezredbeli egyéves önkéntes, orvostanhallgató,

hazafiai kötelessége teljesítése közben szerzett súlyos betegségében, f. évi május hó 23-án délután 4 órakor reményteljes életének 21-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után elhunyt.

A kéréltetetlen halál kiragadta a nemes ifju szívét szerettei köréből s nincs más, ki helyét pótolja, csak az Isten akaratába vetett megnyugvás, korai halála fölött.

Hült tetemei folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak Thököly-tér 6. számú gyászházban a rom. kath. anyaszentegyház szereltartása szerint beszenteltetni és Brádra elszállítva ugyanott folyó hó 26-án délután fél 4 órakor ujjalagos beszentelés után a családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor fog a brádi rom. kath. plébánia templomban az egek Urának bemutatni.

Pihenése oszónos, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1917. május hó 23.

Stojkovits Sándor és neje szül. Pietsch Emilia, mint bánatos szülők. özvegy Pietsch Józsefné szül. Csik-somlyó Csiky Róza, nagyanyja. Pietsch Róza, Pietsch Anna férjhez ment Tornyai Samuné, nagyanyja. Pietsch Lajos, Pietsch Sándor, nagybátyjai. 21

Az „Aradi Mérnök és Építészegylet” mély fájdalommal jelenti

barátosi FINTA LAJOS

kir. műszaki tanácsosnak, az aradi folyammérnöki hivatal főnökének, egyeletünk régi oszlopos tagjának, folyó hó 23-án történt elhunytát.

Elköltözött körünkből a legönzettelebb kartárs, a legigazabb barát.

Felejtethetlen emlékét kegyelettel fogjuk őrizni.

A temetés f. hó 25-én d. u. 1/6 órakor lesz a József főherceg-ut 21. sz. gyászházból. 3383 Aradi mérnök és építészegylet.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztátalanságot. Ara egy tégelynek K 1.50.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes izü limonádét

mindenkor otthon készíthet 1 adag citras-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszerárán

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-dadozók, sapkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, zson-gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a mozgásos és mozgásos Acido pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárán Arad, Szabadság-tér.

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar,
forduljon bizalommal

Lustbader Adolf
ingatlanforgalmi irodá-
jához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb há-
zak, birtokok előjegy-
zésben vannak. Megbl-
zásokat ingatlanok ela-
dására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palac-
kokban beszerezhető nagyban
és kicsinyben

Weiszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkaraktár
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfo-
lyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfo-
lyam,
50 évre 5-86% annuitás 99% ár-
folyam
63 évre 4-85 annuitás 95% ár-
folyam
65 évre 5-86 annuitás 99%, ár-
folyam mellett, továbbá

aradi és békéscsabai házakra
50 évre 6% annuitás 98% ár-
folyam mellett törlesztéses köl-
csönöket folyosított s parcella-
zásokat vállal a

Budapesti Kölosönközvetítő
és Parcellázó Részvénytársaság
Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6.
Aradi megbízottunk: Bonyhádi
József ur. Kapa-u. 47., d. u. 2-4-ig.

Viszonteladónak:

- 100 drb vegyes lev. lap K 6.—
  - 100 " aranyos fényes lap K 8.—
  - 100 " gelatin fényes lap K 6.—
  - 100 " matt lev. lap K 5.—
  - 100 " művész lap K 12.—
  - 100 mappa 10/10 levélpapír
és boríték, jó minőségben K 32.—
- valamint más olcsó papíráruk
kaphatók 3061

Deák Béla

könyv- és papírkereskedésében
Aradon, Forray-utca. Telefon 902.
Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év április hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:
Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8-20
Személyvonat délelőtt . . . 11-42
Személyvonat este 9-39

Aradról Budapestre érkezik:
Gyorsv. d. n. (csak katonáknak) 1-25
Személyvonat este 7-25
Személyvonat reggel 5-45

Budapestről Aradra indul:
Gyorsvonat délután 2-10
Személyvonat reggel 7-50
Személyvonat este 9-10

Budapestről Aradra érkezik:
Gyorsvonat este 6-59
Személyvonat délután 3-31
Személyvonat reggel 5-57

Békéscsabáról Nagyváradra ind. :
Személyvonat reggel 4-35
Személyvonat délután 1-38

Nagyváradról Békéscsabára ind. :
Személyvonat délelőtt 10-10
Személyvonat este 7-52

Használt ólom
megvételeire kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

A felszólalásokra mindazok, akiket a felszólalás joga megillet, 1. évi május hó 16-tól bezárólag 1. évi június hó 14-ig írásban indokoltan és minden felszólalásra külön-külön észrevételeket nyújthatnak be a polgármesternél a hivatalos órák alatt.

Felhívom az 1916. évre érvényes országgy. képv. választók névjegyzékeiben felvéve lévő választóinkat, nemkülönben az országgy. képv. vál. jog megszerzéséhez az 1913. évi XIV. tc. szerint szükséges kellékek birtokában lévő, minden a férfinemhez tartozó és Aradon lakó, illetve alkalmazva lévő magyar állampolgárt, hogy a közszemlére kitett 1917. évi országgy. képv. választók ideiglenes névjegyzékéről és a kihagyottakról készített jegyzékeket kelio köiben tekintsek meg, esetleges felszólalásukat az ideiglenes névjegyzékek ellen nyújtsák meg és a felszólalások ellen netáni észrevételeiket a fentebb megjelölt módon tegyék meg.

Varjassy Lajos, polgármester,
közp. választ. elnök.

Kettő erőteljes megbízható csősz felvételük a nyári hónapokra.

Cim: Kisjenői Főhercegi Uradalom Haszonbérlete Részvénytárs., Kijenő.

AUFRICHT MIKSA

tűzifa, épületfa, szerszám- és műbutorfa kereskedő
ARAD, Kossuth-utca végén (ó-temető előtt.)
Városi és megyei telefon 69.

Ajánl kocsigyártó iparhoz tartozó faanyagokat, u. m.: köris löcsfát, köris- és bükkfa keréktaipát, köllöt, bükkhasítványt, gömbölyű és faragott nyírfarudat, ökörjármekat, továbbá gazdasági faárukat, u. m.: kapa-, kaszanyól, rudfák (hordáshoz és vendégoldalnak,) favilla, gabonalapát, gereblye, talloska, nyírfasopru, stb.

Gyors- és pontos kiszolgálás. Ajánlatokkal szívesen szolgálok.

4—1917. közp. vál. eln. sz.

Hirdetmény.

Az 1918. évi XIV. törvény cikk 57-ik §. 6-ik bekezdése, továbbá az 58-ik §. és a 9100/L a. 1916. számú belügyminiszeri körrendelet alapján ezennel közhírré teszem, hogy az 1917. évre szóló országgy. képv. vál. ideiglenes névjegyzék a 1. évben érvényben lévő országgy. képv. választók névjegyzékéből és a jövő évre összeállított országgy. képv. vál. ideiglenes névjegyzékéből kihagyottak jegyzékével együtt 1. évi május hó 16-tól 1. évi június hó 14-ig bezárólag a város háza tanácsstermében közszemlére lesznek kitéve, ahol ezeket úgy hétköznapokon, mint pedig vásár- és ünnepnapokon d. e. 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és köznapokon déltáni 2 órától 6 óráig lemásolhatja.

A közszemlére kitett ezen ideiglenes névjegyzékek ellen a saját személyét illetőleg mindenki felszólalhat és ezenkívül az, aki ezen ideiglenes névjegyzékbe fel van véve, jogosított abban a választókerületben, amelynek választójaként felvétel, az ideiglenes névjegyzékbe történt minden felvétel, vagy kihagyás miatt felszólalni.

A felszólalások 1. évi május hó 16-tól ugyan-e hó 30-áig bezárólag írásban a közp. vál.-hoz címezve, a hivatalos órák alatt a polgármesternél nyújthatók be.

A felszólalások benyújtásuktól kezdve 1. évi június hó 14-ig bezárólag a város háza tanácsstermében közszemlére lesznek kitéve.

A felszólaló köteles felszólalását indokolni és mellékelni azokat az okirati bizonyítékokat, amelyeknek megszerzése az egyeseknek módjában állhat, azokra a bizonyítékokra pedig, amelyeknek megszerzése az egyes személyeknek nem állhat módjában, akként köteles felszólalásában utalni, hogy azok feltalálhatók legyenek.

A felszólalás olyan változásokra is alapítható, amelyek a választók összeírása óta álltak elő. A felszólalásban új bizonyítékok is felhozhatók. Minden felszólalás csak egy-egy személyre vonatkozhatik.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít! !

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppo hintőpor . . . . . 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő-Depillor.

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kisárolagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerésztárában

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az avak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 3 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 16 fillér.

A vaslagabb betűkkel kívánt szavakat
aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig ve-
szünk fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a
jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét,
amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

Levelzés.

„Barna asszony“
jeligére levél van. 3885

„Szép asszony“
jeligére levél van. 3384

Tisztességes

levelézést folytatna hivatalnoklány, fron-
ton, vagy front mögött levő tisztel. Le-
velet „Szabill“ jeligére a kiadóhivatalba
kérak. 3371

Két intelligensebb nő

két idősebb gavallér ur tisztességes ismer-
tetségét keresi szórakozás céljából. Le-
velet „Piros szegfű“ jeligére lapban je-
lezve kérnek. 3325

Oktatás.

Német órákat

ad szerény díjazásért német kisasszony.
Mária Fischer, Thököly Imre-u. 17. 3376

Alkalmazást keres.

Fehérnemű javítást

és stoppolást elvállalok. Petőfi utca 13.
szám. 3379

Házvezetőnő,

ki minden házimunkát végez, magános
urhoz ajánlkozik vidékre is. Argyelán
Juliska, Thököly Imre-u. 57. 3382

Gazdasági,

kereskedelmi irodai és fatermelési gya-
korlattal bíró fiatalember állást keres.
Cím a kiadóban. 1969

Alkalmazást nyer.

Megbízható,

komoly boltiszolka június 1-re és kifutó
fiu vagy leány felvétetik. Cím a kiadó-
hivatalban. 3380

Raktárest keresünk

sörtéraktárba. Jelentkezhetni Kaufmann
Lajos és Társa sörraktárban, Boros Ben-
tér 21. 3381

Kereskedelmi irodai

gyakorlattal bíró komoly fiatalember
jó irással helybeli nagy vállalatnál azon-
nali alkalmazást nyer. Ajánlatok „Alland.“
jelige alatt a kiadóba kéreznék. 2200

Háziszolga,

ügyes és megbízható, jó fizetéssel lehe-
tőleg azonnali belépésre a „Hungária“ ká-
véházba felvétetik. 3331

Lapkiherdó-pár

jó fizetéssel felvétetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7891

Autó Lada

suche ich ein geübtes deutsches Haus-
fräulein, das auch im Nähen bewandert
ist. Offerte, Gehaltsansprüche u. Photo-
grafie erbeten an H. Kienitz b. sch. Guts-
verwalter. Nagykopáncs Post. Totkom-
lós. 3352

Mindenes létszám

ó bizosítvánnyal, gyerme telen házasa-
párhoz kerestetik. Jelentkezni Meer fe-
léletben. 3849

Gyógyászat.

Kék és vöröskettség

elleni fehér kenőcs kapható egyedül
Ferenc-téri Vajdits-gyógyezertárban. Kis
tegyel 2 korona, nagy tegyel 3 korona 50
fillér. 6171

Az anjel

fájdalomcsillapító Bengue balsamot telje-
sen pótolja a Hehs-Földes-féle fájdalom-
csillapító balsam, teljesen azonos össze-
tételű, mint a Bengue liniment. Ára 2
korona. Földes gyógyszerár. Hehs gyógy-
szertár. 12

Üzletek.

Röfös- és rövidgarn-üzlet

Pankotán, más vállalat miatt eladó, egy-
ben vagy részletekben. Bővebbet Már on
Gizella, Pankota. 3377

Vendéglő

betegség miatt eladó, esetleg a helyiség
más célra is kiadó. Deák Ferenc-utca 42.
szám. 3324

Kiadó lakás.

Két szoba

garzor lakásnak kiadó. Cím a kiadóhi-
vatalban. 3351

2 nagy szobából

és minden hozzátartozó mellékhelyiségből
álló lakás, villanyvilágítás, a Szabad-ár-
réhez közel, június 1-re kiadó. Cím a
kiadóban. 3347

Ingatlan.

Igen szép, modern magánház

uri kényelmre építve, 8 évig admentes,
5 szoba, fürdőszoba, konyha, előszoba
és cseédszobával (bevezetve villany és
vízvezeték), fedett, üvegezett folvosóval,
szá az pincével, világos mesókönyhával,
nagyobb konyhaveteményes, gyümölcsös
kerítel a Varjassy Lajos-utcában eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalba. 3378

Eladó

12 hold szántóföld az aradi határban, a
Mosózy-telep mellett. Bővebbet Tóth Fe-
renc, Postakert tanya. 3375

Györökön

egy ház nagy kerttel és nagy pincével el-
adó. Bővebbet Niki Silvi snái Györök. 3300

Uri magánház,

kényelmes nagy lakással és mellékhelyi-
ségekkel, villanyvilágítással, terjedé mos
befűtött udvarral, óriási gyümölcsös-
szőlő, rózsá- és veteményes kerttel eladó.
Üdülésre és gazdálkodásra egyaránt al-
kalmos. Purgly Lajosné u. 118-120. 3312

Lehe-utca 1. sz. bérház

eladó. Kocsik Mihályné. 3296

Kovács

a villamos megállótól 3 percre, nyara-
lónak kiválóan alkalmas kis szőlő, teljes
felszereléssel eladó. Bővebbet a kiadó-
hivatal. 3322

Eladó ház

egy 5 szobás, egy 3 szobás és több kis
lakással, istálló kocsiszinnal. Varassy
József-utca 6. 3333

Eladó ház,

Knézich Károly-utca 9. számú ház, vidé-
kieknek különösen alkalmas, eladó. Bő-
vebb felvilágosítás ugyanott nyerhető. 3366

Jel lövedelmest

több lakással bíró uriház eladó. Csiky
Gergely-utca 25. 3367

Vétel és eladás.

Csepőgép

Magyar Állami gyártmány, teljes
felszereléssel, minden állatvise-
kittel, szilva, azonnali üzemképes,
szabadkérőből eladó. Hatalcsy,
Borosjenő 3355

3 csepőgarnitúra

felszereléssel 11.000 koronáért eladó. Esat-
lyg kúrián. Bővebbet Ardeán Octa-
vián, Nadán. 3218

Gyermekgép,

kevesett használt, eladó. Varjassy Lajos-
utca 94. sz. 3321

Csepőkézilát

hatsz államasuti fiatal, kedvezően kap-
ható Kovács Soma és Társánál Arad. 3363

Méhészetembőli

30 családot eladok, bevonulásom miatt.
A családok legújabb modelű, teljesen új
szirzonokba vannak. Herri János, Keszend
u. p. Kőrosbökény. 3374

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben,
jutányos árban kapható. Jiraszek iroda,
telefon 1097., vagy Lázár iroda, Haaszta-
ger u. 5., telefon 747. 2761

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7892

Különféle.

Kérelem.

A jósvői emberekhez fordul alázatos ké-
résével egy hadbavonult neje, ki hat gyer-
mekével a menekülés alkalmával oly nyo-
morba jutott, hogy éhezni kénytelen. Fer-
jétől pedig már 9 hónap óta nem kap ér-
tesítést. Reménykedve folyamodik a kö-
zönség melegen érző szívéhez, hogy bár-
mily csekély adománnyal nyomorát eny-
hítené. Schächter Mártonné, Thököly Imre
utca 59. sz.

Kiadó.

József főherceg-ut. 22. sz. alatt 2 utcai
és 2 udvari szobából álló helyiség irad-
nak f. év augusztus 1-től kiadó. Bővebbet
az Aradi és csanádi egyesült vasutak
Mazánüzemeinek központi felügyelőségé-
nél. 8618

Ajánlok azonnali szállításra

svéd gyufát

kisebb és nagyobb tételekben.

Rosenberg József

keresk. áruügynöksége 3373

Arad, Thököly Imre-utca 37.

Sürgönyöm: Rosenberg áruügynök, Arad.

558—914. sz. 3373

Arverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszéknek
m. cs. d. b. ós. 66/914. cs. sz.
végzésével vb. Benold gyári rt.
felszámolás alatti aradi közadós
cég c-ödötmegehez tartozó Benold
gazfejlesztő gépek, csúllárok és
azok a kátrészei, benzinhordók és
más egyebekből álló ingóságok
Arad Sága Pécska-ut 13 és 14.
sz. a 1917. év május hó 31-ik nap-
jának délelőtt 10 orakor nyitva. s
arverésen legobbat ígerő vevőknek
kézpénzfizetés mellett elfognak
adani

Arad, 1917. évi május hó 18.

Györffy Arnold,

3372 bírósági végrehajtó.

57—1917. végr. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. járásbíró-
ságnak 1916. évi 10992. számú vég-
zése következtében Dr. Párcz
Béla ügyvéd által képviselt Aradi
polgári takarékpénztár javára 400
k. s jár. erejéig 1916. évi december
hó 18-án foganatosított kielégítési
végrehajtás útján letoglalt és 3400
koronára becsült következő ingó-
ságok, a. m.: egy H ther és
Scouran z-fé e csépiozokreny, te-
pnek nyilvános árverésen eladat-
nak

Mely árverésnek a bjsjenői kir.
járásbíróság 1916. évi V. P. s. 4324.
számú végzése folytán 400 kor.
tökekövetelés, ennek 1914. évi szept-
ember hó 20. napjától járó 6%
amatval, 1/2% vá. díj: és ed-igő z-

szesen 142 kor. 40 fill.-ben bíróság
már megállapított költségek ere-
jéig Szán'tán leendő megtartására
1917. évi május hó 31. napjának
délelőtti 10 órája határidőül kitű-
zetik és ahhoz a venni szándékozók
ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingó-
ságok az 1881. évi LX. törvény-
cikk 107. és 108. §-ai értelmében
kézpénzfizetés mellett, a legtöbb-
bet ígerőnek szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kjsjenőn, 1917. évi május
hó 14. napján.

Balassa,

3370 kir. bír. végrehajtó.

A adi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi április 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat déiben 12.00
Személyvonat este 9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Motoros vonat reggel 7.03
Személyvonat délután 2.48

Aradról Brádra érkezik:

Motoros vonat délután 1.16
Személyvonat este 7.48

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Motoros vonat délután 2.15

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Motoros vonat este 8.43

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat este 6.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.36

Mezőhegyesről Kétegyházasra indul:

Motoros vonat reggel 8.37
Motoros vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:

Motoros vonat reggel 5.43
Motoros vonat délután 8.48

Ujszentannáról Kétegyházasra ind:

Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 8.09

Kétegyházaról Ujszentannára ind:

Motoros vonat reggel 5.23
Motoros vonat délután 3.01

Borossebesről Menyházára indul:

Motoros vonat este (július 1-től)
augusztus 3-ig) 6.35
Vegyesvonat délelőtt 10.25

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.38
Motorosvonat reggel (július 1-től
augusztus 31-ig) 5.12